

Előfizetési díj:

Negyedévre ..... 1 frt
Félévre ..... 2 frt
Egész évre ..... 4 frt

Egyes szám 20 kr.

M megjelen havonként
kétyszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség

VIII., József-utca
78. sz. II. e. 10. a

Kiadóhivatal:

József-körút 43. szám.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregcsászi Korcsolyázó-egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egyes.
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Kores.-Egyl.
Lévai Torna- és Vivó-Egylet
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. torna-egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Kores.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Kores.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egyl.,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Márm.-szigeti ifj. torna-egylet,
Privigyei Kores.-Egylet,
Rimaszombati Kores.-Egylet
Quarnero csónakázó-egylet.
Sátoraljai helyi Kores. Egyl.
Selmeczi Akad. Athléta-Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. köre.
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,

Szabadkai Torna-Egylet,
Szarvasi Korcsolyázó Kör,
Szatmár-Németi torna és vivó-egyl.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Kores.-Egylet
Székesfehérvári Kores.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika-Club,
Szelnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli kores.- és hajós-Egylet,
Torontáli atletikai club
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Újvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47.00. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Tanulságok az utóbbi ifjúsági versenyen.

Az ifjúsági tornaversenyek sikere vagy balsikere nagyban egybefügg a közönségnek kissé fellendült sportérdeklődésével. Ezt az érdeklődést ki kell érdemelni és fokozni kell. Ugy de az első kötelesség a közönség iránt, hogy tudomására hozzuk, hogy mikor, hol, milyen sportünnepélyt láthat. Az utóbbi fővárosi tornaünnepélyről pedig oly kevés hírt vett a közönség, hogy sokan csak lefolyása után tudtak róla. Pedig a napilapok részben a tárgyiránti fejlődöttebb érdeklődésből, részben a versenyen jelenlevő miniszterünk iránti rokonszenvből valóban szépen irtak a versenyről. Az előzetes híresztelés tehát ép ily szives közlésre talált volna. — A közönség csekély érdeklődése így érthető. Pedig miképpen akarjuk az ifjúsági versenyeket nemzeti ünnepekké tenni nagy közönség nélkül?

Régi tapasztalat, de ismételve ki kell emelnünk, hogy míg a tanulók számára oly pihenő helyről nem gondoskodunk, honnan a pályára láthatnak, addig a pálya, különösen ha nincs is bekerítve, sohasem lesz szabad a gyakorlatok számára. — Vagy oly fegyelmet kell a tanároknak a fiuk felett gyakorolniok, hogy kijelölt helyüket el ne hagyják. Egyik iskola tornatanára valóban meg is mutatta, hogy korlát nélkül is helyén tudta tartani növendékeit. A pályára tóduló növendékektől természetesen maga a közönség keveset látott az egyéni versenyekből.

A játékok rendezése volt azonban a legsajnálatosabb. Itt semmi rend, semmi fegyelem és így semmi áttekinthetőség sem volt. — A játékok hírnevének, jelentőségének rovására megy ez már így minden versenyen. — Nem látják be a rendezők, hogy az ilyen játékmutatvány nem méltó ahhoz a szerephez, melyet testnevelésünkben hivatva van e testgyakorlati nem betölteni. A bajon úgy kell segíteni, hogy csak a tér nagyságának megfelelő számú játékos mehessen játszani, kik aztán valóban játszhasanak is. Továbbá a játékokat fontosságuknál fogva és jólrendezhetőségükért mindjárt a szabad- és rendgyakorlatok után vagy legfeljebb a szertornázás utánra kell helyezni és sohasem a verseny végére.

Elismeréssel kell szólanunk az utóbbi versenyen a versenybírák működéséről. E tisztet ez alkalommal a Bpesti Torna-Club fiatal versenyző tagja mint igazi szakemberek töltötték be. Itéletük ellen nem is volt, úgy tudjuk, felszólalás.

Felemelő látvány volt a közönségre az apró-cseprő kis tanulónak a nagyokhoz méltó felvonulása. Sok szülőnek könnyű tolt a szemébe, mikor a felvonulást szemlélte. Igazán méltó dicséret illeti a tornatanárokat, hogy rövid idő alatt a csapatokat oly szépen kiképezték a menetelésre.

Általában nem szólhatunk e tornaversenyéről másképp csak elismerés hangján, mert, mi kis hiány itt-ott volt, azt ugyancsak be lehet tudni a tanulásra álló csekély időnek. De egyes iskolákban a tanulókat még a próbában sem

lehetett egybehozni az év zárta után. Nem is akarta e versenyt miniszterünk sem valami mutatványos ünnepi versenynek rendeztetni. Meggyőződhetett ép e versenyen kegyelmes urunk e gyors próbamozgositás utján, hogy ifjuságunk mindenkor készen áll a harczra és hogy a tisztelt tornatanáraink hiven betöltik hivatásukat.

A „Wiener Athletiksport-Club“ athletikai versenyei.

Bécs, július 16-án.

Borús időben mérsékelt számu közönség látogatta a W. A. C. nemzetközi atletikai viadalát, melyen ezuttal is a budapesti egyletek képviselői szerepeltek legjobb eredménnyel. Mellettük kiváló szerepet játszottak a csehek, a kik mindössze négy versenyzővel képviseltették magukat. Mellettük a bécsi athléták szereplése szármalmas volt, ők csak ott nyertek, hol idegen konkurrenzia hiányzott, vagy pedig nagyon közepes volt. Bécs város bajnoksága 100 yardon Schubert Ernő zsákmánya lett és az általa elért eredmény 10'' és a győzelem nagy stílusa oly jó eredmény, mely után őt elsőrangú versenyzőnek kell tekintenünk. A prágai 9¹/₆'' időmérésben erősen kételkedtünk, szintűgy alig tudjuk elhinni a bécsi 10''-et, de viszont különös az is, hogy miért mérnének Prágában és Bécsben ily jó időt magyar versenyzőnek?

Bizonyos, hogy a bécsi verseny után sokan töprengenek azon, hátha igaz a hihetetlen. Tényleg Schubert összes 100 yardos versenyeit a lehető legkönnyebb stílusban nyeri itthon, Prágában, Bécsben már második esztendeje, mért ne lehetne ő igazán elsőrangú futó?

Ausztria 1000 m.-es bajnokságát Rudl nyerte meg az idén is, Gillemot második helye szerzett általános meglepetést, valamint Wrastil teljes lemaradása. Rudl nagy stílusban nyerte versenyét, benne magas klasszisú versenyzőt bírnak a prágaiak. Mint halljuk, Rudl nem akar többet versenyezni, a bajnoksággal egybekötött szép tiszteletdíj végleges megnyerésével befejezte diadalmas pályafutását, melynél szebbet a kontinensen kevés athléta mutathat fel.

Bécs város bajnoksága. 100 yardos síkfutás.

Első előfutam.

Schubert Ernő (M. U. E.) 10³/₆'' 1, Trinks Hans (I. Vienna F. C.) 2, Reinecke (I. Vienna F. C.) 3, Jank Karl (Erdberger A. C.) 4.

Tetszés szerint 10 méterrel nyerve, jó harmadik.

Második előfutam:

Lehmann Karl (W. A. C.) 10³/₆'' 1, Graf Emerich (W. A. C.) 2, Deutsch Róbert (W. A. C.) 3.

Igen könnyen nyerve.

Döntő futam:

Schubert Ernő 10'' 1, Lehmann Karl 2, Trinks Hans 3, Graf Emerich 4.

Igen könnyen 8 méter nyerve, 3 méterrel hátrább a harmadik. A 10'' hivatalos időmérés, ezzel szemben a Bécsben levő magyarok közül Gillemot Ferencz és Réthy Pál 10¹/₆''-et mértek.

Magasugrás földről.

Strausz Gyula (Óbudai T. E.) 165 cm. 1, Kovács

Nándor (Óbudai T. E.) 160 cm. 2, Abel Gusztáv (W. A. C.) 155 cm. 3.

A magyarok ezen versenyben szemmel láthatólag fölényben vannak és az első és második helyet elfoglalják.

Diszkoszdobás.

Crettier Rezső (M. U. E.) 3110 cm. 1, Luboviecki Kornél (W. A. C.) 3080 cm. 2, Mang Edeárd (W. A. C.) 2660 cm. 3.

Tomácevics (A. C. Herkules), Strausz (Óbudai T. E.), Bauer H. (W. A. C.), Kutschera (Erdberger A. C.).
Handikap-síkfutás. 100 yard.

Első-előfutam:

Pichler J. (Eislauf V. Schneerose) 12 y. e. 10'' 1, Strausz Gyula (Óbudai T. E.) 3 y. e. 10¹/₆'' 2.

Második előfutam:

Zinburg Ervin (M. A. C.) 3 y. e. 11'' 1, Ujvári Cseh Ödön (M. U. E.) 4 y. e. 11¹/₆'' 2.

Harmadik előfutam:

Deutsch Róbert (W. A. G.) 8 y. e. 10¹/₆'' 1, Musikant Max (W. A. C.) 9 y. e. 11'' 2.

Döntő futam:

Pichler J. 12 y. e. 10'' 1, Deutsch R. 8 y. e. 10²/₆'' 2, Zinburg Ervin 3 y. e. 10³/₆'' 3.

A bécsi futók tulságos nagy előnyeit a magyarok nem képesek behozni, de így is jó a másodrangú Zinburg harmadik helye 14 induló között.

Rudmagasugrás földről

Kauser Jakab (M. A. C.) 285 cm. 1, Bing Anton (A. C. Ziskov) 270 cm. 2.

4 induló. Kauser nagy fölényben van ellenfelei fölött, a kik közül csak Bing tud ugrani.

¹/₄ angol mfd.es síkfutás.

Lehmann Karl (W. A. C.) 56²/₆'' 1, Nedbalek R. (A. C. Sparta) 56³/₆'' 2, Koppán Pál (M. A. C.) 56⁴/₆'' 3.

7 induló. Nagyon közepes társaság, melyből a bécsi Lehmann küzdelem után kerül ki győztesként a prágai Nedbalek ellen, a kit Stein Ferencz (M. U. E.) július 2-án Prágában nagyon könnyen levert.

Nedbalek rossz taktikával versenyzett és ennek köszönheti főleg vereséget. Koppának hosszú volt a táv és ugy nincs is kellő training.

Ausztria bajnoksága. 1000 m.

Rudl Rudolf (Á. C. Sparta) 2' 48'' 1, Gillemot Ferencz (B. T. C.) 2' 55'' 2, Pukl Ondrey (A. C. Praha) 2' 58'' 3.

Graf Felix (W. A. C.) Wrastil Hermann (W. A. C.), Sax Leopold (Sp. u. G. C. Union), Kratschmer Fr. (W. B. C.) Indulás után Rudl és Wrastil rendkívül erős tempót diktálnak, mely végzetessé vált Wrastitra nézve, a mennyiben 600 m. után ki kellett a fáradságtól állnia és ekkor Rudl vezet, Pukl második, Gillemot harmadik míg a többiek, megelégetve az ördöklő tempót, mind kiállottak. Gillemot szépen felnyomul, a cél előtt 150 méterrel utoléri Puklt és elhagyva őt Rudl után nyomul, a kit 10 méternyire megközelít, de látva, hogy utolérni nem bírja, lassítva futását, mintegy 25 méterrel mögötte érkezik be másodiknak. A tempó erősségét jellemzi, hogy az első kört (412 m.) 1 p. 3 mp. alatt futották be. Nagy meglepetést keltett a bécsiek előtt Wrastil és Szaz előbbi lemaradása, hiszen biztosra vetelőbbi győzelmét és ime Wrastil is a bukott nagyságok sorába került. A mi Rudl futását illeti, az impozáns volt, és az első klasszisú versenyzőt sejteti. Ő maga

csinálta a versenyt, és diktálta az öldöklő tempót, mely ellenfeleit tönkretette. Győzelme értékét emeli még az a körülmény is, hogy a bajnokság után következő 1 ang. mfd.-es handicapet 5' 2" alatt futotta be Pukl, a ki Rudl után csak harmadik tudott lenni.

Súlydobás 7 $\frac{1}{4}$ kg.-os súlylyal.

Crettier Rezső (M. U. E.) 1125 cm. 1, Tomácevics Antal (A. C. Hercules) 1090 cm. 2, Strausz Gyula (Ó-Budai T. E.) 1035 cm. 3. 8 induló.

Gátfutás 120 yard.

Gramlik John (W. A. C.) 20 $\frac{1}{5}$ " 1., Gillemot Ferencz (B. T. C.) 20 $\frac{1}{5}$ " 2. Mang Eduárd (W. A. C.) bukott. Gillemot fáradt még az 1000 m.-es bajnokságtól, így Gramlik könnyen győz.

Handicap. 1609 méter.

Pukl Ondrey (A. C. Praha) 25 m. e. 5' 2 $\frac{1}{5}$ " 1, Purl Béla (M. A. C.) 30 m. e. 5' 5" 2., Engländer Fritz (W. A. C.) 25 m. e. 5' 9 $\frac{3}{5}$ " Kassovits Fritz (W. A. C.) 50 m. e., Kovács Nándor (Ó-Budai T. E.) 50 m. e. Kreuch Gusztáv (W. B. C.) 100 m. e. Pukl rövid küzdelem után biztosan nyer.

Távolugrás földről.

Strauss Gyula (Ó-B. T. E.) 604 cm. 1, Schubert Ernő (M. U. E.) 596 cm. 2, Kovács Nándor (Ó-B. T. E.) 550 cm. 3.

3 angol mfd.-es síkfutás.

Ujvári Cseh Ödön (M. U. E.) 17 p. 47 mp. 1. Netteffa Ottó (W. A. C.) 17 p. 52 mp. 2, Brada Frantisek (A. C. Praha) 17 p. 52 $\frac{2}{5}$ mp. 3.

Walek Eduárd (Sp. u. G. C. Union), Graf Felix (W. A. C.), Mangold Willy (I. V. F. C.) Musikant Max (W. B. C.)

Eleinte együtt halad a mezőny, melyből lassanként kiesnek a versenyzők, csak a három helyezett marad a versenyben. Netteffa vezet 200 méter a cél előtt, hol Ujvári elhuz mellette és rendkívül könnyen nyeri a kifáradt Netteffa ellen; jó harmadik.

Végverseny. Síkfutás. 500 m.

Sax Lipót (S. u. G. C. Union) 1 p. 19 mp. 1. Reinecke (I. Vienna F. C.) 1 p. 20 $\frac{2}{5}$ mp. 2. 9 induló. Könnyű győzelem.

Kötélhúzásban a W. A. C. csapata győzött az A. C. Ziskov ellen.

Sp—V.

A magyar football-sport története.

(A „Sport-Világ” albumából.)

Legméltóbb és legerősebb riválisa azonban jelenleg a B. T. C.-nak a Műegyetemi Football-Club. Az I. magyar football match impressziója folytán 1897. november havában alakult néhány lelkes műegyetemi hallgató kezdeményezése folytán s Kandó kapitány vezetése alatt működni kezdő csapat oly gyakorlottságra tett szert, hogy a magyar csapatokkal vívott küzdelmek alkalmával majdnem valamennyiből győztesként került ki. Képességeinek illusztrálásához nem kell kommentár, elég ha szép győzelmi sorozatát regisztráljuk s kiemeljük azt a körülményt, hogy 1898-ban hét mérkőzés közül ötször diadalmaskodott, egy ízben (a B. T. C. I-ső csapata által) legyőzött, egy mérkőzés pedig (ugyancsak a B. T. C. csapatával szemben) eldöntetlen maradt. Az egyesületnek az idén közel ötszáz tagja van s oly sportszervezettel rendelkezik, mely az összes sportágakat felölelvén, remélni engedí, hogy minden sportnemben hasonló eredményeket lesz képes felmu-

tatni mint a football-ban. E helyen még csak a játékosokról kívánunk megemlékezni, kik közül Kandó, Poduba, Zsaby, Boros, Friedmann, Hochstein, Ujváry, Kaszala, Blum, Wagner, Mayer, Hollerung, továbbá Gillemot, Misky, Lindner, Sajó, Beliczay (utóbbi öt egyszersmind a B. T. C. football-csapatjának tagjai) voltak képesek leginkább a nézőközönség és a sportkörök érdeklődését maguk iránt felkelteni, kik nem annyira egyéni képességeik, mint inkább kitűnő összjátékuk által voltak képesek a M. F. C. győzelmeinek számát szaporítani, mely minden esetre dicséretreméltó bizonyítéka minden játékos önzetlenségének és korrekt felfogásának. Még a M. A. C. football-csapatáról, a Budai F. B. csapatokról és az utjonnan alakult Magyar Football-Clubról, továbbá a Budapesti Football-Clubról kell megemlékeznünk, melyek mindegyike dicséretes ambícióval igyekszik a B. T. C. és a M. F. C. nyomdokába haladni, s football mérkőzéseken való részvétel által a footballsport terjesztéséhez és kultiválásához hozzájárulni. A közel jövő eseményei lesznek hivatva megmutatni azt, hogy mennyiben feleltek meg hivatásuknak.

Ez képezi körülbelül rövid vonásokban a kétéves magyar footballsport történeti vázlatát, s az az óriási haladás és fellendülés, melyet az aránylag igen rövid idő alatt feltüntetett, beigazolni vélik a külföldi sportemberek egyhangú véleményét, mely szerint a magyar footballsportra még nagy jövő vár s azt a nivót, melyet a többi sportág évek, sőt évtizedek során volt csak képes a külföldhez mérten elérni, az a footballsportnál rövid időn belül ténynyé válik.

Következőkben közöljük az eddig lefolyt mérkőzések eredményét.

1897. október 31-én a Budapesti Torna-Club I. csapatát legyőzte a Vienna Cricket & Football-Club I. csapata 2:0 aránnyal.

1898. február 6-án a Műegyetemi Football-Club I. csapata 5:0 aránnyal győzött a Budapesti Torna-Club II. csapata ellen.

1898. február 20-án a Budapesti Torna-Club I. csapata 3:0 aránnyal győzött a Műegyetemi Football-Club I. csapata ellen.

1898. február 27-én Műegyetemi Football-Club I. csapata 2:1 győzött a Budai Football-Csapat ellen.

1898. márczius 25-én Bécsben a Vienna-Cricket- & Football-Club I. csapata 4:1 aránnyal legyőzte a Budapesti Torna-Club I. csapatát.

1898. április 3-án a Műegyetemi Football-Club I. csapata 4:1 aránnyal legyőzte a Magyar Athletikai Clubot.

1898. május 30-án Eperjesen a Budapesti Torna-Club I. csapata 2:0 győzött a Budai Football-Club ellen.

1898. október 30-án a Vienna Cricket- & Football-Club I. csapata 5:0 aránnyal győzött a Budapesti Torna-Club I. csapata ellen.

1898. november 6-án a Műegyetemi Football-Club I. csapata 3:0 győzött a Budapesti Torna-Club II. csapata ellen.

1898. november 13-án a Budapesti Torna-Club II. csapata 4:1 győzött a Budai Football-Csapat ellen.

1898. november 20-án a Műegyetemi Football-Club és a Budapesti Torna-Club I. csapata közt a küzdelem (1:1) eldöntetlen.

1898. december 4-én a Műegyetemi Football-Club II. csapata 3:2 győzött a Budai Football-Csapat ellen.

1899. február 5-én a Budapesti Torna-Club II. csa-

pata 3:1 győzött a Műegyetemi Football-Club II. csapata ellen.

1899. február 12-én a Magyar Football-Club csapata 1:0 győzött a Budapesti Football-Club I. csapata ellen.

1899. márczius 5-én a Budapesti Torna-Club III. csapata 5:2 győzött a Magyar Football-Club ellen.

1899. márczius 12-én a Műegyetemi F. C. I. csapata 3:0 legyőzte a bécsi Victoria Athl. Clubot.

1899. márczius 19-én Bécsben a Vienna Cricket & Football-Club és Budapesti T. C. I. csapatainak küzdelme (1:1) eldöntetlen.

1899. márczius 19-én a Műgy. F. C. III. csapata 2:0 legyőzte a Magyar Gootball-Clubot.

1899. márczius 30-án a Budapesti Football-Club 2:1 aránnyal győzött a Műegyetemi F. C. II. csapata ellen.

1899. április 2-án Pozsonyban a Magyar Football-Club 3:1 győzött a Pozsonyi Torna-Egylet ellen.

1899. április 9-én a Budapesti Torna-Club és a Wiener Athl. Club I. csapatai küzdelme (1:1) eldöntetlen.

1899. április 16-án Pozsonyban a Műegyetemi F. G. 9:0 győzött a Pozsonyi Torna-E. ellen.

1899. április 16-án a Budapesti F. C. I. csapata 4:0 győzött a Magyar F. C. ellen.

1899. május 1-én a Budapesti Torna-Club és a Műegyetemi F. C. I. csapatai küzdelme (1:1) eldöntetlen.

Ezek a száraz adatok legjobban mutatják azokat az arányokat, melyeket a labdarugó játék hazánkban rövid két esztendő alatt elfoglalt és a fokozott mértékben való fejlődés által elérendő határokat ma még sejtteni sem lehet, de reméljük, hogy ez a szép játék rövid idő alatt nemzeti játékká fog válni.

A testnevelés ügye

a szatmári kir. kath. főgymnasiumban.

Tornaügy.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium tornaszerek gyarapítására ez iskolai évben 247 forintot utalványozott.

A múlt 1898. év május 29-én tartott kerületi tornaverseny segélyezésére Szatmárnémeti szab. kir. város törvényhatósága ezer forintot utalványozott, mely összegből nagyobb részben torna- és játék-eszközök vásároltattak. A tornaverseny számadásainak lezárása alkalmával Szatmár városa a 772 forint értékben beszerzett torna- és játék-eszközöket egyenlő arányban mint Szatmár város ajándékát a helybeli kir. kath. és ev. ref. főgymnáziumok között osztotta meg, s így a mi intézetünknek 386 forint értékű torna- és játék-eszköz jutott. Ezzel az intézet torna- és játék-eszközeinek értéke: 1563 frt. Most már elmondhatjuk, hogy a szatmári kir. kath. főgymnázium tornaterme, egyike a vidék legjobban felszerelt intézeteinek.

A tornászat gyakorlása alul egy régebbi miniszteri rendelet értelmében felmentve lett a VII. osztályból 8, a VIII. osztályból 7 papnövendék. Ezeket kívül állandó testi bajok miatt főigazgatói s igazgatói fölmentést kapott 20 tanuló.

Az alsó osztályokban a tornázás, mint osztálytor-

názás, a felső osztályokban mint csapattornázás gyakoroltatott.

Az elő tornászók a rendes tanórákon kívül külön egy órában képeztettek. Még pedig az V. A. osztályból: Erdélyi Géza, Kúrpáti István, Szegedy Gábor, Szegedy Pál. Az V. B. osztályból: Erdélyi Romolus, Fögel József, Gyene István, Pável Ferencz. A VI. osztályból: Gerenczy Pál, Germarz Jenő, Fila Lajos. A VII. osztályból: Bakó Béla, Erdélyi Béla, Merker Márton, Pálffy Jenő. A VIII. osztályból: Brózk Engelbert, Déry István, Radetzky Károly és Simon István.

A tanulók az arra alkalmas időben a fürdést és uszást a Szamos folyón két jól berendezett uszodában mérsékelt díj mellett kellő felügyelet alatt gyakorolták.

A korcsolyázást az elmúlt télen az állandó lángha idő miatt nem gyakorolhatták.

A labdázást és egyéb iskolai játékot a város által játékhelyül átengedett s a gymnáziumhoz alig 10—15 percznyire fekvő zöld pázsiton, a katonai gyakorló téren, alkalmas időben Erdélyi Imre tornatanító vezetése és felügyelete alatt minden szombaton délután üzték, amikor nemcsak a kirendelt tanulók, de ezeken kívül még számosan mentek ki a játékokban részt venni s a játékosokat szemlélni. Ezen gyönyörű több holdra terjedő járékternek az az egyedüli hátránya, hogy egyetlen fa sincs a területén, mely a játszókat a nap heve elől megvédené. Azonban a most rendezés alatt levő Kossuth-kertben a város új játszóteret létesít, mely rövid idő múlva át lesz adva rendeltetésének. Itt aztán a játéktér területe fásítva lesz.

Meg kell itt említeni, hogy a tanév alatt a tanórákon egyetlen, legkisebb szerencsétlenség sem fordult elő.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr ó nagyméltósága 1898. okt. 3-án 60.527. sz. a. k. rendelete értelmében az ugyanazon év május 29-én Szatmáron tartott kerületi tornaverseny rendezése által szerzett érdemeikért Ratkovszki Pál, kir. kath. főgymnasiunai igazgatónak, mint a főigazgató helyettesének s ügyvivő elnökének és Erdélyi Imre tornatanítónak, külön-külön, az intézet tanári karának pedig együttesen elismerő köszönetét nyilvánította.

A kerületi tornaversenyen érmet és oklevelet nyert intézeti ifjaknak koronázás évfordulóján tartott iskolai ünnepélyen osztotta ki az igazgató a kitüntetéseket.

Az intézeti tornaverseny, a mely egyuttal a tanulók tornavizsgálata is volt, a nagym. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 1892. évi május 31-én 1193. sz. a. kiadott rendelete értelmében június hó 13-án, vasárnap délután tartatott meg a gymnázium udvarán. A hírlapok és külön meghívók útján érresített közönség eddig még soha nem tapasztalt érdeklődést tanusított, s a tágas udvar nem volt képes befogadni a pár ezerre menő — a tornaügy iránt melegen érdeklődő — uri és iparos közönséget.*

A főgymnáziumi énekkarnak a szünetek között szabatosan előadott énekei nagyban hozzájárultak a tornavizsgálat fényéhez, a mi Mondik Endre énektanárt dicséri.

A versenytávolugrásnál a legjobb rekord 5 méter és 35 cm., a magasugrásnál 165 cm., a rudugrásnál 3 méter, a súlydobásnál 16 m. és 70 cm. volt.

* A versenyről lapunk előző számában részletesen beszámoltunk. Szerk.

Iskolaorvosi jelelentes

Az 1898/9. iskolai évben a különben nem súlyos betegségek számát szaporítá a városban megtehető mértékben fellépett kanyaró és influenza.

Hideglelésben is szenvedett elég gyermek, de lényegesen kevesebb mint a múlt évben, midőn a malária járványszerűleg lépett fel.

Az intézetben a trachomások száma kisebb volt, mint az 1897/8 évben, s ezek közül a nagyobb rész meggyógyult. A szemek váladék mentesek voltak, mely körülmény nem kényszerített arra, hogy ezen gyermekek az iskola-ból való kizárását indítványozzam. A rövidlátók száma kevés, valamennyi szemüvegét orvos írta elő.

Az intézetet Dr. Jéger Kálmán városi főorvos, mint minden évben úgy az idén is megsejmelte s figyelmét a szemekre is kiterjeszté.

Az iskolai év kezdetén történtek az oltások, melyeket Dr. Vajay Imre kerületi orvos végzett, az oltottak száma 25.

A torna felmentésre sokan jelentkeztek még pedig sokan olyanok is, kiknek semminemű hibájuk nem volt.

Jelentkezett az iskola év elején felmentésre 41, visszautasított 15, felmentetett 26. Utólag felmentetett 11.

Felmentési okok voltak: Térdizületi lob, láb fej hűdés, kézizületi merevség, rheumatismus, kétoldalu csipőizületi ficzam, mellcsont huppadás, szívdobogás, ujj hiány, kulcsonttörés, lóláb, vérszegénység, szédülés, orsócsonttörés, tüdőhurur, ujjstülés.

A torna órákon szerencsétlenség vagy baleset nem történt, ugyszintén a jól sikerült tornavizsgán sem, mely jele annak, hogy a tornagyakorlatok szakszerűen vezetettek s kizárólag a testedzés és ügyességének fejlesztése van a tornatanár ur szeme előtt s nem bravuros mutatványok. Ne oltanak tehát a szülők félelmet gyermekeikbe a tornázás iránt, hanem buzdítsák őket a testedzésre.

Haláleset egy volt: Feldmann József V. osztályu tanuló ki a szünidőben szerzett typhus betegségnek lett áldozata. Temetésén halálos betegségnek ragályos volta miatt nem jelent meg a gymnasiumi ifjuság.

A mulasztott órák igazolványait átnézvén, a fejfájás gyakori igazolási ok. Mindenesetre ezen betegség gyakori előfordulása összeköttetésben van a hosszas ülésel.

Az egészségtan a VII. osztályban képezte az előadás tárgyát, melyet ez osztály minden tanulója hallgatott. Gyakorlatot egyet írtak és pedig a lakásról.

Tornaszerek beszerzése.

Ez iskolai év folyama alatt beszereztetett: 50 drb. fényezett buzogány, egy rohamdeszka állvánnyal, egy hordozható gerely állvány, 10 drb. gerely vasalt végekkel, egy eredeti görög diszkosz, 120 pár tornasulyzó részére sulyzószekrény, 4 drb. ugrózsámoly, 62 darab kisebb tornasulyzó, egy hordozható motola, vízszintes létrához egy állvány, 4 drb. faczölöp vasalva az amerikai nyújtóhoz, egy permetező a torna terem részére, 4 drb. vasfogas az ugrórudak felakasztására, öt drb. fafogas a buzogányok elhelyezésére. Egy drb. szekrény a játékeszközök elhelyezésére.

Szatmár szab. kir. város 386 frt értékben a követ-

kező torna- és játék eszközöket ajándékozta: két drb. 7—7 kilós vasgolyó, két drb. távolságmérő a sulydobáshoz, egy pár ugrómérő a magas ugráshoz, két pár ugrómérő a rudugráshoz, négy drb. távolságmérő a távolugráshoz, hat drb. rud ugráshoz luczfenyőből, két drb. rud ugráshoz bambusz nádából, egy drb. amerikai nyújtó, egy drb. hordozható és idomítható hüvely korlát, egy drb. füleslabda, egy drb. rugólabda, öt drb. kis bőrlabda, négy drb. labdaütő kemény fából, két drb. kótya labda, négy drb. kótyabot, két drb. hajszoló labda, egy drb. láblabda, három drb. ugrózsínór, négy drb. mászókötel és egy időmérő óraszerkezett.

Jutalmazások.

A jelesebb tornászok megjutalmazására adomány utján 60 korona gyűlt be és egy 10 francos arany; ezen összegből a

Meszlényi Gyula megyés püspök ur adományát, 10 koronát kapta:

Brózik Engelbert VIII. o. t.

Dr. Keszler Ferencz pápai praelátus ur adományát, 10 koronát kapta:

Méder Mihály VIII. o. t.

Szabó Norbert kanonok ur adományát, 20 koronát, kapta:

Merker Márton VII. o. t.

Dr. Kádár Ambrus kanonok ur adományát, 10 koronát kapta:

Simon István VIII. o. t.

Hámon József kanonok ur adományát. 10 koronát kapta:

Gerinczi Pál VI. o. t.

A helybeli torna-egylet adományát, 10 frnc aranyban kapta:

Kárpáti István V. A. o. t.

Vallás- és közokt. nm. miniszterium, mivel ezen évben kerületi tornaversenyek nem tartattak, a tornaversenyek költségeire szánt összeget kiosztotta a vezetése alatti gymnasiumoknak a helyi tornaversenyek költségeinek fedezésére. és jeles tornászok jutalmazására. Ezen összegből intézetünknek 160 korona jutott, melyből jutalmazásra kiosztott 120 korona.

Jutalmat kaptak:

A VII. osztályból: Bakó Béla, Erdélyi Béla, Veres János.

A VI. osztályból: Király Béla.

Az V. A. osztályból: Erdélyi Géza, Haller György, Szegedy Gábor, Szegedy Pál.

Az V. B. osztályból: Fögel József, Fögel Sándor, Gyene István, Komka József, Pável Ferencz.

IV.-A osztályból: Tombory Ernő.

IV. B osztályból: Böhm István, Faulvetter Ignác, Krompaszky Sándor, Szendrey Ferencz, Volenszky Jenő.

A III. osztályból: Molnár Sándor, Zombory László.

A II. osztályból: Herdenhoffer István.

Az I. A. osztályból: Serly Béla.

Az I. B. osztályból: Hampel Frigyes, mindannyian 5-5 koronát.

Dr. Ralkovszki Soma áldozó pap 5 koronát ajándékozott Klein Salamon III. o. tanuló jutalmazására azon czimen, hogy az ifju zsák-futásban első volt.

Vermes Lajos és a kolozsvári sportélet.

(Négy képpel.)

Ha más nagy nemzetnek volna egy Vermes Lajosa, úgy megbecsülné, mint egy nagy államférfit, úgy beszél-nének róla mint egy reformatorról. Nálunk nem így megy a dolog. Vermes több mint 100 versenyérmét néha mellén hordván, az irigyek gunyolták őt, rendki-vüli lázas munkájában néha az ügy érdekében a reklám dobját erősebben vevén, s kénytelen — szerények nagyzással vádolták. — Mi magunk is felszó-laltunk egykor a jó ügy buzgal-mával kifejtett tulzásaiért, de jó-hiszeműségét szent lelkesedését sohasem tagadtuk meg.

Vermes Lajosnak a fővárosi sportélet fellendítésében rendkívüli nagy érdemei vannak, Palics és Kolozsvár pedig sporthírüket egye-nesen Vermesnek köszönhetik. — Hát az ország melyik városa nem köszönheti Vermesnek, hogy lel-kesítő beszédével és közreműkö-désével sikert ért el versenye?!

Vermes életének folyása egy-be van növe a magyar sport fej-lődésével. De érdemes volna ez érdekes embernek életét ismertetni azért is, hogy munkásságát és jellemét mérlegelni tud-juk. Most csak annyit jegyezzünk fel róla, hogy a több mint száz-ezerrel rendelkező ifju ember nem korhelyke-dett sohasem. Orvos-növendék volt, de a sport iránti lelkesedése eltérítette pályájától, bár az egyetemet elvégezte. — Nagy vagyonát a palini sport-telep léte-sítése elnyelte. Ő sze-gény lett, de sokan gazdagodtak meg általa és gazdagodott főleg Szabadka. Vermesnek

a város szobrot emelhetne Palics fürdőn! Mit tett most a számítani nem, de teremteni tudó lelkes ember? A büszke gazdag családnak szegénynyé lett tagja folytatta a munkát, csak hogy míg a közt illető munkájához ed-dig ezreket áldozott a magáéból, most kénytelen volt munkájáért pénzt fogadni el; így lett a kolozsvári egye-tem torna- és vivómestere.

Ismeretes itteni munkássága, ismeretes lankadatlan

erélye, mely úgy az egyetemi ifjakkal mint a kolozs-vári társaságban megtermé gyümölcsét: a kolozsvári sportéletet.

Kolozsváron úgy a tornázás, mint az atletika és a sport minden neme már Vermes munkálkodása előtt talajt talált. Ismerjük Baintner, Jósika, Kuszko és Albert-nek tevékenységét, de ez alapon hatalmassá a sport-életet Vermes fokozta a mai fökra.

A kolozsvári egyetemen pedig oly buzgósággal és lelkiismeretességgel működik, hogy méltányolni érdemét nem is tud-juk. Az országban keresve sem találhattunk volna ez állásra jobb embert. Sőt azt gondoljuk, hogy a fővárosban találná fel Vermes méltó helyét az egyetemi atletikai club vezetésében, bár tudjuk, hogy Kolozsvár is megérezné távozását.

Képekben is bemutatjuk Ver-mesnek működését, mely képek a kolozsvári egyetem olvasóközön-ségnek 25 éves fennállásának ün-nepén rendezett athléta viadalok-kon készültek.

Vermes ma is, mikor kortár-sai már letört atleták, ép, erős ember, aczél izmokkal, jó kedély-lyel teli vidám ember. Tartsa is meg az ég Vermest még sokáig hazája javára ily jó egészségben és kedélyben.

P. J.

Nagybudafalvi Vermes Lajos.

Garzo Béla, Vermes Lajos.

A szabadkai sport-egylet

által Szabadkán 1899. augusztus 26 és 27-én rendezendő országos és nemzetközi verse-nyeinek feltételei.

Nevezési határidő
augusztus 20.

Első nap.

Augusztus hó 26-án d. e.
7 órákor a palicsi verseny-pályán.

1. *Lawn-tennis verseny.* (Orsz. nyilt) Első ezüst érem és Nagys. Piukovits József orsz. képv. tisztelet-díja, második ezüst, harmadik bronz érem. Tét 6 kor.

2. *100 m. uszás.* (Orsz. nyilt). Első ezüst, máso-dik ezüst, harmadik bronz érem. Tét. 2 kor.

3. *500 m. uszás.* (Orsz. nyilt). Első ezüst, máso-dik ezüst, harmadik bronz érem. Tét 2 kor.

4. *Vivó verseny.* (Orsz. nyilt). Első ezüst érem és a Nagymélt. m. kir. Közoktatásügyi Miniszterium tisz-

teletdíja, második ezüst, harmadik bronz érem. Tét 6 kor. (A magyar Athletikai szövetség szabályai szerint; — Körvívás.) A palicsi nagy teremben.

Második nap.

Augusztus hó 27-én reggel.

5. Nemzetközi országuti kerékpár verseny: (Nyilt.) Táv. 80 klm.

Amatőrök részére. Első arany érem és a Nagymélt. m. kir. Honvédelmi Miniszterium tisztelet díja második, harmadik és negyedik ezüst érem és minden 4½ órán belül beérkező bronz-érmet nyer. Irány: Szabadka Zenta és vissza. Indítás pont 5 órakor. Tét 6 kor.

1 Országuti Nemzetközi gyaloglás. (Nyilt.) Táv. 42 klm. Amatőrök részére. Első arany érem és tiszteletdíj, második ezüst érem és tisztelet díj, harmadik, negyedik és ötödik ezüst érem, és minden 5 órán belül érkező bronz éremet nyer. Indulás Zentáról—Szabadkára pont 4½ órakor. Tét 6 kor. Mindkét tisztelet díjat a Nagymélt. m. kir. Vallas- és Közoktatásügyi Miniszterium adja).

Délután 3 órakor a palicsi verseny pályán.

7. 2000 m. megnyitó kerékpár verseny. (Orsz. zárt.) Első ezüst, második ezüst, harmadik bronz érem. Tét 2 korona.

8. 100 yard (91.4 m.) futás (Orsz. nyilt.) Első ezüst, második ezüst, harmadik bronz érem. Tét 2 korona.

9. Súlydobás. (Orsz. nyilt. 7¼ klgros golyóval. Első ezüst, második ezüst, harmadik bronz érem. Tét 2 korona.

10. 1000 m. kezdők kerékpár versenye. (Egyleti zárt.) Első ezüst, második ezüst, harmadik bronz érem. Tét 2 korona.

11. Távolugrás. (Orsz. nyilt.) Első ezüst, második ezüst, harmadik bronz érem. Tét 2 korona.

12 Szertornázás. (Nyilt.) (Korlát, nyújtó és ló.) Mindegyik szeren 1 erő és 1 ügyességi szabadon válasz-

tott gyakorlat. Első arany, második ezüst, harmadik bronz érem. Tét 4 korona.

13. 2000 m. Senior kerékpár verseny. (Országos zárt) Első ezüst, második ezüst, harmadik bronz érem. 35 évet betöltöt egyének részére.

14. ¼ ang. mirtföld (402¼ m. futás. (Orsz. Nyilt.) Első ezüst, második ezüst, harmadik bronz érem. Tét 2 kor.

Vermes Lajos, Garzó Béla, Girol dini Virgilio, Bagaméri József, Girol dini Frederico.

Girol dini Frederico, Bagaméri József, Girol dini Virgilio, Garzó Béla, Vermes Lajos.

15. ang. mértföld (1609 m.) gyaloglás (Orsz. nyilt. Első ezüst, második ezüst, harmadik bronz érem. Nyitva kik még első díjat nem nyertek. Tét 2 kor.

16. 5000 m. kerékpár főverseny. (Orsz. zárt.) Első ezüst érem és a Szabadkai Sport-Egylet tiszteletdíja, második ezüst, harmadik bronz érem. Tét 3 kor.

17. Rúdugrás magasba. (Orsz. nyilt.) Első ezüst, második ezüst, harmadik bronz érem. Tét 2 kor.

1000 m. vigasz kerékpárverseny nyitva, kik ezen a versenyen első díjat nem nyertek. Első ezüst, második bronz érem.

Nevezési zárlat 1898. augusztus hó 20-án esti 6 óra.

Nevezések posta után a boritékon e szó „Nevezés“ feltüntetésével Matkovich Miklós egyleti művezető címére küldendők.

A versenyek után a díjak kiosztása, a melyet tánczvigalom követ.

A versenyzők, valamint a nem versenyző vendégek elszállásolásáról egyesületünk tagjai már eleve gondoskodnak, de kéretnek jövetelüket leg-

alább 6 nappal a verseny előtt bejelenteni.

Végül megemlítendő, hogy a versenypálya a mai sport viszonyoknak teljesen megfelelőleg elkészült a 400 m. kerékpár pálya ujonnan csinálva, a körív megmagosítva 1.80 m. az egyenes 75 m., felülete sárga anyag és teljesen sima.

Kelt Szabadkán, 1899. július hóban.

Dr. Mamusich Bódog.
e. titkár.

Piukovits József.
e. elnök.

A „Magyar Athletikai Club“

által Budapesten, 1899. október 1-én délután fél 3 óra-kor az Orczy-kerti versenypályán rendezendő nemzet-közi atletikai és kerékpáros-viadal versenyfeltételei:

Nevezési határidő: 1899. szeptember 25.

Nevezések általában a „Magyar Athletikai Club“ titkáranak czimére (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 22.) intézendők, az országos bajnokságokra szóló nevezések pedig a „Magyar Athletikai Szövetség“ atletikai szakosztálya előadójához (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 22. sz.) intézendők.

1. 100 yardos síkfutás Magyarország bajnokságáért. (A „Magyar Athletikai Szövetség“ megbizásából.) Elsőnek a „Magyar Athletikai Szövetség“ arany-érme és „Magyarország bajnoka 100 yardos síkfutásban 1899.“ czim egy évig terjedő időre. Védő: dr. Záborszky István, M. A. C.

2. Diszkosztetés. Elsőnek ezüst-érem és tiszteletdíj.

3. 1000 méteres kerékpárosverseny. Handicap. Elsőnek ezüst-érem.

4. Andrassy-vándordíj. Adja gróf Andrassy Géza. Síkfutás. Távolság $\frac{3}{4}$ ang. mértföld (402 $\frac{1}{4}$ m). Idő 55 mp. Elsőnek — ha a távot fenti kötelező határidőn belül befutja — a klub arany-érme és annak az egyesületnek, melynek tagjaként győzött, a felajánlott vándordíj, melyet győzőnek egyesülete a M. A. C. következő versenyein — bármely tagja által is — megvédeni tartozik. Három egymást közvetlen követő, vagy öt egymást nem közvetlen követő, de mindkét esetben fenti kötelező időn belüli győzelem után a vándordíj a győztes egyesületnek tulajdonul kiadatik, addig pedig a M. A. C. őrizetében marad. Ha az első e távot 55 mp.-en belül nem teszi meg, úgy a klub ezüst-érmét nyeri. A második bronz-érmét; ha legalább öten futnak, ezüst-érmét, a harmadik bronz-érmét nyer. Az érmek kiadásához kötött idő 65 mp. Ezenfelül nincs díjazás. Csak oly egyesületek tagjai vehetnek részt, melyek már legalább 3 éve megalakultak s azóta folytonosan működnek. Új kiírás: az eddigi győzelmek tehát a díj kiadása szempontjából nem vétetnek tekintetbe.

5. Rudigrás. Elsőnek ezüst-érem és tiszteletdíj.

6. 1000 m.-es tiszti kerékpáros-verseny. Handicap. Elsőnek ezüst-érem. E versenyre tényleges állományu katonatisztek és hadapródtiszthelyettesek nevezhetnek.

7. 120 yardos gáverseny. Elsőnek ezüst-érem és tiszteletdíj.

8. Súlydobás Magyarország bajnokságáért. (A „Magyar Athletikai Szövetség“ megbizásából.) Elsőnek a „Magyar Athletikai Szövetség“ arany-érme és „Magyarország súlydobó bajnoka 1899-ben“ czim egy évig terjedő időre. Védő: dr. Pórtelky László, M. A. C.

9. 2 angol mértföldes gyaloglás. Elsőnek ezüst-érem és tiszteletdíj.

10. Hármassgrás. Elsőnek ezüst-érem és tiszteletdíj.

11. 5000 m.-es kerékpárosverseny. Elsőnek ezüst-érem és tiszteletdíj. Vezető-díj: ezüst-érem. A vezetés a pálya 3 pontján állapittatik meg.

12. 220 yardos síkfutás. Handicap. Elsőnek ezüst-érem.

13. 2 angol mértföldes síkfutás. Elsőnek ezüst-érem és tiszteletdíj.

Díjazás.

1. A két országos bajnokságban a második a M. A. Sz. ezüst-, a harmadik a M. A. Sz. bronz-érmét nyeri.

2. Az Andrassy-díj kivételével, melynek díjazása a

versenyfeltételek megfelelő pontja alatt közöltetik, az összes többi versenyszámban a második ezüst, a harmadik bronz-érmét nyer.

Ha legalább tízen indulnak, a negyedik is bronz-érmét nyer, ha legalább is tizenöt: a harmadik is ezüst-, a negyedik és az ötödik is bronz-érmét nyer.

Általános versenyrendszabályok:

1. A viadal amatőröknek van fentartva.

2. A viadal atletikai versenypontjai a „Magyar Athletikai Szövetség“, kerékpáros versenypontjai a „Magyar Kerékpáros Szövetség“ szabályai szerint rendeztetnek.

3. Ugy ez atletikai, mint a kerékpáros verseny-pontok nemzetközies.

4. Az egyes versenyszámokban, a mennyiben a megfelelő versenypontoknál korlátozó feltételek nem közöltetnek, résztvehet minden hazai és külföldi sportegyesület amatőr gentleman tagja, illetve minden főiskolai jelleggel bíró tanintézet hallgatója, illetve növendéke.

5. Középiskolai tanulók nem vehetnek részt. Nem tekintetnek azonban középiskolai tanulóknak azok, kik a középiskola utolsó osztályát sikerrel befejezték, ha mindjárt érettségi bizonyítványuk még nincs is.

6. Álnév alatt nevezés nem fogadtatik el.

7. A rendező egyesület fentartja magának a jogot, hogy a versenypontok egymásutánján esetleg változtasson.

8. Tét: a két országos bajnokságban, továbbá az Andrassy-vándordíjversenyben 6 korona, a többi versenyszámban 2 korona. A M. A. C. tagjai tétet nem fizetnek. A „Magyar Athletikai Szövetség“ kebelébe tartozó többi egyesület tagjai a két országos bajnokságban a tét felét fizetik. Tét a nevezéshez feltétlenül melléklendő. Tét megfizetése nélkül az indulás nem engedtetik meg.

9. A nevezésnek tartalmaznia kell:

a) a versenyző vezeték- és utónevét,

b) polgári állását,

c) lakását,

d) a versenypontot, melyre nevez,

e) a tétet,

f) azon egyesület nevét, melynek tagja, mit hivatalosan az elnök vagy titkár által igazolni tartozik,

g) ha mint valamelyik főiskola hallgatója, illetve növendéke nevez, ennek megjelölését és megfelelő minősége igazolását,

h) ha handicapra nevez, az eddig elért megfelelő versenynembeli és eredményei adatait.

10. Az országos bajnokságra szóló nevezések a „Magyar Athletikai Szövetség“ atletikai szakosztálya előadójához (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 22.), a többi versenyszámra szóló nevezések a „Magyar Athletikai Club“ titkárához (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 22. sz.) intézendők.

11. Az országos bajnokságokra szóló nevezések elfogadása vagy el nem fogadása fölött a M. A. Sz. atletikai szakosztálya, egyéb versenypontokra szóló nevezések elfogadása vagy el nem fogadása fölött a M. A. C. választmánya dönt.

12. Záridőn túl érkező nevezések figyelembe nem vétetnek. Nevezések indokolás nélkül visszautasíthatók.

A „Magyar Athletikai Club“ 1899. évi június 14-iki választmányi ülése határozatából:

Krepelka O. Béla,
titkár.

Gróf Andrassy Géza,
elnök.

A párisi kiállítási versenyek.

Az 1900. évi párisi vilákiállítás alkalmával ott rendezendő nemzetközi torna- és sportversenyek szabályzata.

Az 1900. évi párisi vilákiállítás magyar kormánybiztos, Lukács Béla ő nagyméltósága, a francia kereskedelmi miniszter, um által kiadott alábbi szabályzatot közzététel végett a Magyarországi Tornaegyletek Szövetsége elnöke, dr. Berzeviczy Albert ő nagyméltóságához áttevén, utóbbi megbízásából azt itt közöljük.

Szabályzat: 1. §. Az 1900. évi párisi vilákiállítás alatt ott a nemzetközi torna- és sportversenyek egész sorozata rendeztetik, ezen versenyeknek szervezete és kivitele jelen szabályzat rendelkezéseinek van alávetve.

2. §. A nemzetközi versenyek az alábbi táblázatnak megfelelőleg 10 csoportba osztatnak: I. csoport Athletika, II. Torna, III. Vivás, IV. Czéllövés, V. Lovaglás, VI. Kerékpározás, VII. Automobilisport, VIII. Vízisport, XI. Mentés, X. Léghajózás

3. §. Az athletika-, torna- és vivási versenyek a Daumesnil-tó környékén tartatnak meg, mely terület a kiállítási területnek kiegészítő része.

A lövészversenyek a Vincennes-i erdőben tartatnak meg. A galamlövészet pedig egy külön helyen, mely utólag fog e célra kijelötni.

A lovaglasi versenyek a Vincennesi városi lovardában tartatnak meg.

A kerékpár-versenyek: 1. A Vincennes-i városi velodromban. 2. a mennyiben azok hosszutávuak, a kiállítási területen kívül tartatnak meg, ez utóbbiaknak azonban ugy kiindulási, mint megérkezési pontjuk a kiállítás területén belül esik (a Daumesnil-tó környéke)

Az automobile-versenyek, miután azok hosszú távra rendezvék, a kiállítási területen kívül tartatnak meg, kiindulási s megérkezési pontjuk azonban magán a kiállítási területen lesz.

A vízi-versenyek a Daumesnil-tavon, a Szajna és Marne folyókon tartatnak meg.

Végül a mentés és léghajózás részben a Daumesnil-tó környékén, részben a Vincennes-i erdő egy utólag kijelölendő helyén lesz megtartva.

4. §. A Daumesnil tó környékén levő állandó sportterületre évad- és időleges jegyek adatnak ki, az ezen fix területen kívül lefolyó versenyekre külön-külön, a versenyeknek megfelelőleg, kereskedelmi miniszter által megszabott belépti-díjak fognak szedetni.

5. §. A versenyterületekre a kiállítás kezelősége ügyel fel.

6. §. A versenyeket illető összes közlemények és kérdések a kiállítás főköormánybiztosához intézendők.

(Commissaire générale de l'Exposition de 1900. Paris. Direction générale de l'Exploitation. exercices physiques et sports.)

A versenyeket szervezi s vezeti a kiállítás főigazgatója egy melléje rendelt fő- és több alversenyrendezővel, kiket a kiállítási főköormánybiztos nevez ki.

7. §. Az egyes versenyek rendezésére vonatkozó kérdéseket a 2-ik pontban felsorolt 10 csoportnak megfelelőleg. 10 külön bizottság tanulmányozza és dolgozza ki.

E bizottságok tagjait főköormánybiztos előterjesztése a kereskedelmi miniszter nevezi ki.

Mindegyik bizottság saját tagjaiból választ magának elnököt, egy vagy több alelnököt és titkárt.

8. §. Egy felsőbb tanács „Commission supérieure des exercices et des sports“ neveztetik ki a kiállítási főigazgató melle.

Ez a bizottság a következő tagokból áll:

1. Egy elnök és három alelnök, kiket a kiállítási főköormánybiztos előterjesztésére a kereskedelmi miniszter nevez ki és kik nincsenek benne a 7. §-ban elősorolt bizottságok egyikében sem.

2. A 7. 3-ban felsorolt bizottságok mindegyikének elnöke és alelnöke.

3. A 6. §-ban említett főversenyrendező.

4. A kereskedelmi miniszteriumból kiküldött kiállítási gazdasági felügyelő.

5. A főköormánybiztos által kinevezett titkár.

9. §. A felsőbb tanács kidolgozza ama utasításokat, melyek hivatvák jelen szabályzatnak érvényt szerezni. Összeállítja s felülvizsgálja az egyes csoportbizottságok előterjesztéseit a következő pontozatokat illetőleg:

1. A csoportokban egyes versenyeknek elnevezése.

2. Azon versenyek helyének megjelölése, melyek a

3. §. szerint még nincsenek elhelyezve.

3. A versenyek idejének és tartamának pontos meghatározása.

4. Azon részletes versenyszabályok megállapítása, melyek szerint tartandók a gyakorlatok és játékok.

10. §. Minden eshetőség, mely a jelen szabályzat által, vagy a csoportbizottságok által kidolgozandó részletes szabályok által meghatározva nincsen, rendezés végett a felsőbb tanács véleményének vettetik alá.

11. §. Ha bizonyos versenyeknek száma vagy természete ugy hozná magával, hogy egy ugyanazon csoportban is megejtessék a különválasztás, akkor az így különválasztott egynemű gyakorlatok vagy játékok versenyei külön bizottságok által akár egy francia, akár nemzetközi szövetségből alakult bizottság által, vagy külön e célra szervezett bizottság által szabályoztatnak, természetesen a csoportbizottság ellenőrzése mellett.

Ezen különleges bizottságokat a kiállítási főigazgató előterjesztése alapján a főköormánybiztos hagyja helyben.

12. §. Az egyes versenyeknekhez a nemzetközi jury részben a megfelelő csoportbeli bizottsági tagokból, részben külföldiekből állittatik össze, ugy az egyik, mint a másik részt a kiállítási főigazgató előterjesztésére a főköormánybiztos nevezi ki.

13. §. A csoportbizottságok és a felsőbb tanács kötelezvék az összes versenyek részletes tervezetét és a 9. §-ban felsorolt pontozatoknak megfelelő előterjesztéseket az 1899. év október 1-éig felülvizsgálat és kivitel szempontjából a kiállítás kezelősége elé terjeszteni

14. §. A versenyek végleges természetét a kiállítási főigazgató előterjesztésére a főköormánybiztos állapítja meg.

A tervezetben szereplő versenyekre pénzdíjak, művészi kivitelű értéktárgyak, fegyverek vagy egyéb sporteszközök lesznek kitűzve, az értéktárgyak csupán kiállítóktól, a kiállítás kezelősége által vásárolt, vagy azok által ajándékozott tárgyak lehetnek.

15. §. Azon versenyek, melyek tisztán francia nemzeti jellegűek, mint iskolai versenyek és a katonai előkészítő versenyek, külön szabályzat által fognak rendeztetni és megtartásuknak helye utólagosan jelöltetik meg.

E célra ismét külön bizottságok küldetnek ki, melyeknek tagjait a főköormánybiztos javaslatára a kereskedelmi miniszter nevezi ki.

Az ezen nemzeti versenyeket illető közlemények a főköormánybiztoshoz intézendők.

16. §. Hogy az egészségügyi tudomány érdekében megállapítható legyen, mily befolyást gyakorolnak a különböző versenyek az emberi szervezetre, egy külön nemzetközi egészségügyi bizottság küldetik ki a tudományos megfigyelések megejtésére.

Ezt a bizottságot a fő kormánybiztos javaslatára a kereskedelmi miniszter nevezi ki.

Ezen bizottság megfigyeléseit jelentés alakjában a kormányfelügyelőség elé terjesztendi s e jelentés a kiállítás költségére közzétételik.

17. §. A fő kormánybiztos megbíztatik ezen szabályzat kivitelével.

Előterjesztve:
Picard A.,
főkormánybiztos által.

Kiadva:
Delombre Pál,
keresk. miniszter által.

A debreczeni keresk. akadémia tornakörének évi működése.

Potomesik Ignác tanár úr, az ifjúsági kör vezetője és felügyelője június hó elején súlyos betegségbe esvén, nem írhatta meg maga e jelentését; jegyzeteiből dr. Bayer Ferencz igazgató ur állította egybe az alábbi ismertetést.

Tornakörünk fennállásának ötödik évében a tavaly módosított alapszabályok értelmében törekedett célja felé; de jóllehet e tanintézet összes növendékei — alig egy-kettő kivételével — léptek tagjainak sorába, az elért eredmény várakozásunknak nem felelt meg. És ebben gátul két körülmény állott utunkba. Nevezetesen azon tervünk, hogy az ifjúság hetenkint legalább egyszer uszó-fürdőben részesülhessen, azon dőlt meg, hogy bár Szikszay Gyula ur, a helybeli Margit-fürdő tulajdonosa a lehető legkedvezőbb föltételeket nyújtotta, a mi növendékeink sem jelentkeztek arra kellő számmal, más tanintézetnek pedig egyáltalán nem volt jelentkezője; így a tömeges látogatásra alapított terv nem volt megvalósítható, bizonyosságul annak, hogy a legjobb intézmény is csak úgy létesíthető nálunk, ha a részvétel kötelező; mert önkéntesen vállalkozó nem igen akad ott, a hol a testi épesség, az egészség ápolásának szükség-érzete még csak csirázik. A mi pedig téli tornázásunkat illeti, a tavaly ott szép eredménnyel járt korszolyázás, hólapdázás stb. az idén arra kedvezőtlen idő miatt teljesen elmaradt, noha két ízben is megkíséreltük a jégpálya berendezését. Így tehát csupán gazdagon fölszerelt tornatermünkben a szertornázásra, és udvarunkban végezhető szabadtéri gyakorlatokra meg változatos játékokra keil vala szoritkoznunk.

A Tornakör vezetését és felügyelői tisztét a tanárikar az idén is Potomesik Ignác intézeti tornatanárra bizta, kinek elnöklete alatt a beiratkozott tagok szeptember hó 10-én tartották meg az alakuló közgyűlést s ekkor ifjúsági elnökül Ozory István, titkáru Lovass Béla, pénztárosul Schner Sándor, jégmesterül Szappanyoss Kálmán III. évfolyambeli tanulók választották meg; ugyanekkor a gyakorló órákat vasárnap délelőtt 10—12, kedden és pénteken d. u. 5—7 időre állapították meg. Mondanunk is fölösleges, hogy ezen kiszabott órákon kívül is dolgoztak az ifjak, kedvező időjárás mellett főleg a nyári félév délutánját értékesítvén a testi edzésére.

Minden gyakorló órára külön felügyelő rendeltetett a rendfenntartása végett; de maga az ifjúsági elnök is — betegsége idejének leszámításával — megjelent mind-

annyiszor. és e buzgalmának köszönhető a legpéldásabb rend az egész tanéven át.

A szeptember hó 24-én tartott választmányi ülés elengedte minden arra jelentkezőnek a tagsági díjat: egyuttal kimondotta, hogy ez idén oly összetett verseny tartandó, melyben a résztvevők minél több oldalú jártasságukat mutathassák be.

A tanév legelején megtartottuk a szokott járáspróbákat, a mikor is a növendékek szigorú ellenőrzés mellett a mike-pércsi országuton 1 Km.-nyit haladtak, s ennek eredményéről időfölvételeket jegyeztünk. Harmadnapra megejtettük a próbasikfutást a Nagy-Erdőn, de ezuttal egyénenkénti futást az eddigi 250 m. helyett csak 150 m.-re vettünk, mivel tapasztalataink szerint ama távolságot megfelelő előgyakorlat nélkül még a jobb futók is csak kimerültség árán győzik meg. Ennek eredménye a következő: Ozory István 21, Fényes Dezső 21¹/₄, Naszády Tibor 21³/₄, Szappanyoss Kálmán, és Klein Samu 22, Gerber Jenő és Propper Miklós 22¹/₂, Weinberger Ernő, Ackermann Pál, Papp Albert és Móritz Bertalan 23, Beke Jenő, Csapó László és Falusy Géza 24. Acs Nagy József és Weiss Jakab 24¹/₄, Müller József és Schwarz Mór 24¹/₂ másodperc alatt futotta be a tért, a többi tizenkettő ellenben már kisebb sebességgel. A 100 m.-re vet csoportos futásnál a következők érkeztek be elsőnek: Fazekas Gábor, Mandel Ferencz, Textoris Emil, Sipos Gyula, Beke Jenő, Zvolenszky József, Winter Ödön és Kandel Ödön. De megfigyeltük a nagyság szerint összeállított csoportok utolsóit is; ezek után még egyszer indultak együtt, és így az intézet leggyengébb futóját is ismerjük. Ha a tanév elején jegyzett ezen eredmény mellé állítjuk a tanév végén, és pedig a helybeli középiskolák együttes tornaversenye előtt megtartott nevező verseny-futás eredményét, úgy örömmel tapasztaljuk, hogy a tanév folyamán legtöbb növendékünk a futásban — noha az udvarunkon nem is igen gyakorolható — átlag két másodpercczel javult.

A lefolyt tanévben csak egy házi-versenyt tartottunk, noha tisztában vagyunk a verseny-szellem értékével; de elhatározásunkat befolyásolta azon körülmény, hogy a helybeli középiskolák együttes tornaversenyre készültek s attól mi sem maradhattunk el. Az április hó 11-én délután 2¹/₂ órakor kezdődő házi-verseny bíráló-bizottsága Fábian Lajos Mór tanár úr elnöklete alatt dr. Horvay Róbert állami főreáliskolai, Labancz Mihály, dr. Szántó Sámuel meg Potomesik Ignác felügyelő tanár urakból alakult.

Június 8-án, mint Királyunk koronáztatásának évfordulóján, amikor körünk a többi ifjúsági egyesülettel együtt tartotta ünnepélyes záróközgyűlését, amelyen a Tornakör titkára is felolvasta részletes évi jelentését, — a felügyelő tanár buzdító szavak kíséretében kihirdette a versenybírószág határozatát, illetve átadta a megítélt díjakat:

Lovass Bélának, aki a versenyzők csoportjában a távolugrás-, bakugrás- és súlydobásban első helyen győztes, és aki körünk ezüstérmét már birja, ezüst érmet diszitéssel.

Ozory Istvánnak, aki a versenyzők csoportjában a szergyakorlatokban két helyen első győztes, és aki körünk bronz- meg ezüst érmet is birja már, ezüst érmet diszitéssel.

Klein Samunak, ki az alsó évfolyam versenyzői között első helyen győztes, ezüst érmét.

Koós Imrének, ki a haladók csoportjában második helyen győztes, bronzérmét.

Csapó László és Falusy Géának, kik egyenlő egy-
ségekkel az alsó évfolyam versenyzői között második
helyen győztesek, bronzérmek.

Végül álljon még itt a titkári jelentés néhány adata
évi működésünk és a tapasztalt jóakarátú támogatás
jellemzéseül.

A gyakorló órákat legszorgalmasabban látogatták:
Fényes Béla, Grünwald Zoltán, Lovass Béla, Ozory
István, Propper Miklós, Rudolfi Imre, Vrbovszky Vilmos,
Zvolenszky József III., Friedmann Vilmos, Fürst Sala-
mon, Kanovich László, Klein Béla, Müller Lajos, Nyári
Gyula, Nyúl Ferencz, Papp Albert II., Beke Jenő, Bródy
Árpád I. évfolyambeli tanulók.

A lefolyt tanévben is megadta az iskolaföntartó
Kereskedő-Társulat az 50 K. évi segélyt; azonkívül
Weiss Izidor földbirtokos Mikolán igazgató kezéhez
küldött 50 K., Ehrenreich Jakab tiszalóki földbirtokos
Fábián L. Mór tanár útján juttatott 20 Koronát ado-
mányul. Fogadják kegyességükért a Tornakör hálás
köszönetét.

Mikor nyilvánvaló lett, hogy a Vallás és Közokta-
tásügyi m. kir. Minister a folyó tanévben országos,
avagy kerületi tornaverseny megtartását nem fogja el-
rendelni, a helybeli tornatanárok azon indítványával
léptek igazgatóságaik elé: nem volna-e czélszerű a min-
den iskolában tartandó évvégi tornaversenyt egyesíteni,
és a nagy közönség érdeklődését inkább felébresztő,
nagyobb szabású összversenyt rendezni, melyen a hely-
beli középiskolák összes tanulói egymással kelnének
versenyre? Az eszme mindenütt lelkes pártolásra talált,
és ennek következtében az intézetek igazgatói- és torna-
tanáraiból előkészítő bizottság alakult, mely a részletek
kidolgozásával foglalkozott. Sok nehézség leküzdése
után az ige testté vált és Debreczennek jutott a dicső-
ség, hogy az ilyen fajta verseny rendezésében uttörő,
s ha az elért eredményt tekintette vesszük, hiszem,
hogy nemcsak itt nálunk ismétlődik az, hanem az or-
szág nagyobb városaiban is minélelőbb utánpótlásra talált.

Az előkészítés után, midőn már a különböző hát-
ráltató akadályok elhárítottak, az előkészítő-bizottság a
felsőbb tanhatóságához fordult és Géresi Kálmán kir.
főigazgató valamint Dóczy Imre ev. ref. egyházker.
gymn. főfelügyelő is magukévá tették az ügyet, úgy
hogy melléjük még az intézetek részéről következők
kértettek föl védnökökül: Gróf Degenfeld József főispán,
Kiss Áron ev. ref. és Dr. Wolaffka Nándor róm. kath.
püspökök, Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester,
Zádor Lajos kereskedő-társulati elnök és Unger Lajos
kir. ítélő-táblai bíró; mindnyájan nagyon szívesen meg-
ígérték, hogy tőlük telhetőleg a versenyt pártolni fogják.
A bizottság kiegészítetett még a tanintézetek tanáraival
és a társadalomnak a torna iránt érdeklődő kitünősé-
geivel és a verseny napjával június 3-a tüzetett ki kö-
vetkező általános sorrenddel:

- I. Felvonulás (kettős rendekben) és oszlopokba
felállítás.
- II. Ének (Hymnus.)
- III. A tanintézetek össz-szabadgyakorlatai.
- IV. Szertornázás.
- V. Egyénekenkénti versenyek:
  - a) magas ugrás (III—VIII. o.)
  - b) távolugrás (V—VIII. o.)
  - c) súlydobás távolba (VI—VIII. o.)
  - d) rúdászás (II—IV. o.)

- mászás kötélén (V—VI. o.)
- függeszkedés kötélén (VII—VIII. o.)
- e) futás (II—VIII. o.)
- f) kötélhuzás (10—10 tanuló, intézet intézet
ellen.)
- VI. Játék.
- VII. Oszlopokba felállítás.
- VIII. Győztesek megnevezése s díjak kiosztása.
- IX. Ének. (Szózat.)
- X. Elvonulás

(Vége köv.)

Különfélék.

**A szerkesztőség helyisége: VIII., József-utca
78 sz. II. e. 10. ajtó.**

Magyar vívók győzelme Bécsben. A mult hóban
folyt le Bécsben a hadseregi vívóverseny, mely ránk
magyarokra a lehető leghizelgőbb eredménnyel végző-
dött. Az amatőr-vívók vitőr- és kardversenyét Bertz
László honvéd főhadnagy nyerte meg, a mesterek vitőr-
és kardversenyében pedig Szarvassy György főhadnagy
aratott győzelmet.

Football-match Budapest—Berlin közt. A berlini
Frankfurt Fussball-Club ajánlatot tett a Budapesti Torna-
Clubnak, hogy hajlandó 400 korona utiköltség megtér-
ítése esetén Budapestre rándulni s velük megmérkőzni.
A Budapesti Torna-Club az ajánlatot készséggel elfo-
gadta s elhatározta, hogy a mérkőzést november hó 1-én
a millenáris versenypályán tartja meg.

Dr. Korchmáros Kálmán, fővárosi ügyvéd, a „M.
K. és A. S.” szerkesztője m. hó 1-én tartotta esküvő-
jét a terézvárosi templomban Buzogány Mariska ur-
hölgygyel, az Erzsébet-nőiskola tanítónőjével, néhai
Buzogány Áron miniszteri osztálytanácsos leányával.

Magyar uszók győzelme Prágában június hó 25-én.
Csehország bajnoksága 100 m.-en. Védő: Gräfl Károly
M. U. E.

1. Gräfl Károly (Magyar Uszó-Egyesület). 2. Biegel-
bauer Árpád (Magyar Uszó-Egyesület). 3. Kopeckzy
(Prága).

Könnyen 6 testhosszal első, küzdelem után fél-
hosszal harmadik.

Csehország bajnoksága 2000 m.-en. Védő: Gräfl
Károly (M. U. E.).

1. Gräfl Károly (Magyar Uszó-Egyesület). 2. Orlik
Simon (W. A. Schwimmclub, Bécs). 3. Mario Milella
(W. A. Schwimmclub, Bécs).

Végigvezetve igen szép stílusban 40 m.-rel nyerve,
70 m.-rel harmadik.

Akadályuszás 100 m.

1. Biegelbauer Árpád (Magyar Uszó-Egyesület). 2.
Kopeckzy (Prága). 3. Hirschfeld (Boroszló).

A löversenyeket látogató t. közönség ama része,
mely okvetetlen kimegy akár szép, akár rossz idő van:
— Lovaregylet főpénztársága által tisztelettel felkértek
— saját kényelme érdekében — mert künn a verseny-
téren nagy a tolongás a pénztáraknál (pedig 18—20
pénztár van), hogy belépti jegyeit délelőtt benn a vá-
rosban, a programokon megjelölt dohánytőzsdékben
előre megváltani sziveskedjék. Másrésztől felkértek a

közönség, hogy belépti jegyét az öltönyön kívül láthatólag kitűzni sziveskedjék s így az ellenőrség részéről a felszólításokat mellőzhesse.

Gyermekverseny Jól sikerült mulatságot rendeztek Duma György és Gabnay Ferencz — budai lövészegyleti vigalmi bizottsági elnökök az egyesületi tagok gyermekei részére, május hó 8-án. A futó, ugró és más gyerekversengés győztesei apró díjakat kaptak.

Evezőseink diadala Bécsben. Az osztrák evezősegyletek szövetsége június 25-én (vasárnap) Bécsben amateur regatta-versenyeket rendezett, a melyen magyar részről a Neptun és a Nemzeti Hajós-Egylet vett részt. A versenyek kimagasló számát Ausztria skiff-bajnoksága képezte, melyre az osztrák evezősegyletek legjobb skiffistáikat nevezték be, nehogy a bajnokság ez évben magyar evezős mellét díszítse. A közönség leglázásabbn a skiff-bajnoki számot várta s alig hogy a jelzés az elindulásról megtörtént, száz és száz távcső irányult a versenyzők felé. Miután a pálya nem egyenes, hanem körülbelül a felén tompaszög alatt meg van törve, az evezősök csak az ut második felén voltak láthatók. Először a fehér test színe, a budapesti Neptun-é tünt fel a fordulónál, mire a nagy számban jelen volt magyar evezősök lelkes éljenzésben törtek ki. Lelkesedésük mindinkább fokozódott, a mikor egészen láttávolságra kerültek a versenyzők s Paukovits Ernő, a budapesti Neptun tagja, Magyarország 1898. és 1899. évi bajnoka óriási fölényvel közeledett s végül elsőnek vonult el a bíróság előtt, Höllerl. a verseny tavalyi nyertese előtt. A nagy közönség lelkes óvációkkal fogadta a derék evezős győzelmét.

Ez az első eset, hogy Ausztria skiff-bajnokságát magyar evezős nyerte el, s ez a körülmény azt mutatja, hogy odaát az evezést jobban kultiválják. De ez a győzelem fényes bizonyítékot szolgáltat arra is, hogy Paukovits elsőrangú skiffista s az általa kivívott osztrák bajnokság nemcsak őt, hanem az egész magyar evezős-sportot díszíti.

A Neptun junior-négyes csapatát is nevezte a juniorok versenyére. A csapat azonban a starthoz evezésén, nekiment egy kiálló czölöpnek s a csónak annyira megrongálódott, hogy nem vehettek részt a versenyben.

A másodosztályú skiff-versenyben sem voltak képesek az osztrákok győzedelmeskedni, mert azt a Nemzeti Hajós-Egylet tagja: Szandtner Béla nyerte meg. Nagy kár, hogy a Neptun nyolczasával nem vett részt, mert azzal ezuttal bizonyára revanche-ot vett volna a Nurmannen-ok nyolczas csapatán. A versenyek igen szép időben s nagyszámu közönség előtt folytak le.

„M.—K.—A.—S.“

Vívóakadémia Székesfehérvárott. Nagy és előkelő közönség nézte végig kedden, 1899. július hó 11-én este a Lövölde nagy termében Kükemezey Árpád az az „Achilles Sport Egylet“ viadora és vívómestere által rendezett vívó- és torna-ünnepélyt, a melyen az ország legjobb vívói vettek részt. Kükemezey és Vermes Lajos a kolozsvári Ferencz József tud. egyetem fáradhatatlan tornatanára és vívómestere mindent elkövettek, hogy legalább a nehéz uttörő munkát elkezdjék és a Fehérvárott most első ízben rendezett akadémia által a testgyakorlati sport iránt az érdeklődést felkeltsék. Az egész országban sehol sincs annyira a testgyakorlat elhanyagolva, mint a Székesfehérvári ifjuságnál — Alig van kisebb vidéki város is, a hol ne volna valami sportegyesület, de sőt Székesfehérvárott, hol három középiskola van, egy tornatanár sem működik. Méltán megérdemelnék Vermes és Kükemezey a város fiatalságának támo-

gatását, hogy Székesfehérvárott egy állandó sport-clubbot létesítenének. Vermes Lajos egyetemi tornatanár kezdeményezője és uttörője volt Magyarországon az atletikai versenyeknek. Mindketten még a székesfehérvári kiállítások előtt a „Nemzeti Torna-Egylet“ tagjaival a 80-as évek elején két sikerült tornaünnepélyt rendeztek, melynek tiszta jövedelme 500 forint o. é. gyümölcsözőleg van elhelyezve a székesfehérvári polgármesteri hivatalnál. — Ők alakították 1888-ban Budapesten a „Magyar Testgyakorlók Körét“, 1880-ban a „Szabadkai Torna-Egylet“-et, 1882-ben a „Budapesti Kerékpár Egylet“-et, ezt követte a hódmezővásárhelyi, békéscsabai, szegedi stb. stb. egyletek. Az akadémia lefolyása a következő volt: **A versenybizottság** elnöke Fiáth Pál báró főispán volt; *tagjai* Lyró Emil, cs. k. uhlánus-ezredes; Brenner Jaroslav m. kir. honvéd-ezredes, Havranek József polgármester, Nemes Ede m. kir. honvéd alezredes, Plossek Ferencz pénzügyigazgató, kir. tanácsos; Tóth Aladár, Dr. Ráday Lajos, Tóth Arthur, Reé István főkapitány. *Viadall intéző* (maitre d'assaut): Kükemezey Árpád. Pont nyolcz óraker este a polgári lövölde nagytermének nyári csendjét aczélpengés, lábdobogás, harci és diadalkiállítások váltották fel. *Az iskola vivásban kitűnt*: Schleicher Gyula és Gaszner József. Kükemezey Árpád és Agrima J. Gyula bajnok, szegedi vívómester az akadémiai-kardvívása zajos tapsokra ragadta a közönséget, a mely csak fokozódott *Vermes Lajos és Mészáros Ervin* dsidás önkéntes, a M. A. C. kiváló tagjával való kardmérkőzés-kor. *Vermes Lajos* hatalmas támadásaival (Keresztessy iskola). *Mészáros Ervin* nyugodt védekezéssel és villámgyors visszavágásaival (Santelli iskola) tünt ki. A mükedvelők mérkőzésénél Gaszner József (Kükemezey tanítványa) és *Dubovszky Elemér* (Gregorits tanítványa) győztek. Az akadémia legszebb vivását *Vermes Lajos* egyetemi vívómesternek a *Kükemezey Árpád* vívómesterrel bemutatott magas akadémiai vivása képezte. Ezután következett a vívóvívás *Agrima* és *Mészáros* között. Mindjárt meg-lepte a nézőket, hogy Mészáros míg a kardot jobb kezével, a vívórt bal kézzel kezeli, a mely nem kis előny a vívóra. Agrimának alakja, rugganyos mozdulatai mintegy predestinálják a vívóvívásra. A villámgyors pengevillanások, káprázatos mozdulatok és ugrások eredeti változatokban gyönyörködtették a jelenvolt közönséget. *Agrima* támadásaiban Radaelli stílust, — míg védekezéseiben Mensicillo iskolát mutatott be. A verseny-ökölvívás az idő rövidege miatt elmaradt. — Végül magaskorlát műtornázás következett, melyben Agrima J. Gyula és Vermes Lajos művészi gyakorlataikkal vitték el a győzelmi palma ágat. Alig van az országban hivatásos tornatanár és vívómester, a ki Vermes és Agrima bemutatott gyakorlatait utánozni bírná.

A „Szabadkai Sport Egylet“ 1899. augusztus hó 27-én tartja meg a palicsi versenypályán országos jellegű torna- és atletikai versenyeket, mely alkalommal a magyar orvosok és természetvizsgálók XXX. évi közgyűlésük és congressusuk fog lezajlani. Az egyes mérkőzések lefolyása tudományos megfigyelés tárgyát fogja képezni, — különösen életlani és közegészségtani szempontból. Az egyes versenyeredmények — tudományos felolvasások és értekezések alapját fogja képezni. Az orvosok a modern kor legfinomabb eszközeivel fogják eszközölni pontos testméréseiket s a magyar testgyakorlati ügy is alapvető statisztikai adatok birtokába fog jutni. A versenydíjakat a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi, — valamint a honvédelmi miniszteriumok ajánlották fel.

A kolozsvári m. kir. „Ferencz József“ tudományegyetemen 1898—99. tanév 2-ik felében teljesített testgyakorlati oktatás eredményei: Az egyetemi torna- és vívóteremben heti 9 órán át felváltva a kezdők (2 csapatban 10 egyén), haladók 9 órában (15 egyén), képezett vagy verseny vívók (heti 12 órában 18 egyén) csapatai működtek. Összesen heti 30 52 m. A magán órákban, heti 18 órában 16 egyén 1 csapatban nyert kiképzést. A kard-, tőr- és ökölvívásban, a katonai rendgyakorlatokban, szabad- és fűzér-gyakorlatokban, szertornázásban és a birkozások különböző nemeiben iskolászerű oktatás adatott és pedig a *kardvívásban* heti 12 órában a Keresztessy magyar és az olasz magas iskolában a Radasilii, Girolamo és Masiello rendszerben; a *vívóvívásban* heti 6 órában felváltva francia és olasz rendszerben (Lyoni és Paduai), az ökölvívás pedig angol és hollandi rendszerben heti 4 órán át gyakoroltatott. A vívóteremben összesen beleszámítva az egyetemi tanár urak heti 12 óráját is 31 óra tartott Három hónapon keresztül (április, május és június hónapokban) Giroladini Federico velencei vívómester naponként 5 órában az olasz kard és vívó vívásból magán oktatásokat adott. A tornateremben 3 csoportban 39 egyetemi hallgató heti 12 órában rendszeresen tornázott. Az előtornászok, csapatvezetők, tornatanítói- és vívómesterei pályára készülőket oktatására rendszerintből és vezényléstanból heti 2 óra tanítás volt Az ünnep- és vasárnapokon, valamint az egyetemi szünnapokon (február és márczius hónapokban) a korcsolyázás, (márczius, április, május és június hónapokban) gyaloglás, kirándulások, kerékpározás, football- és nagy méta-, füles labda játékok gyakoroltattak.

Február havában 88 órán részt vett 2728 egyetemi hallgató átlag á 31.

Márczius havában 175 órán részt vett 4900 egyetemi hallgató átlag á 28.

Április havában 80 órán részt vett 2400 egyetemi hallgató átlag á 30.

Május hóban 160 órán részt vett 5960 egyetemi hallgató átlag á 36

Június hóban 65 órán részt vett 16 műegyetemi hallgató átlag á 25.

Összesen 568 órán részt vett 17,413 egyetemi hallgató átlag á 35.39.

Legtöbb tornász volt február 25-én 37 s legkevesebb pedig június 10-én 5. Legtöbb vívó volt február 18-án 35, legkevesebb június 2-án 9. Az átlagos erőemelkedés 20-56. Április és május hónapokban 11 kirándulást rendeztünk (5 kerékpáron, 6 gyalog). A társas gyalogkirándulások összekötve football-labda játékokkal ezen félévben nagy haladást mutattak fel. Az előre megállapított 6 tervszerinti gyalog kirándulásban részt vett összesen 96 egyetemi hallgató, átlag 16 egy-egy kirándulásban. Átlag 555 kmt.-rt egy-egy kiránduló. Az egyetemi hallgatók a kerékpározás terén is buzgón dolgoztak. Az előre tervezett és kihirdetett kerékpár kiránduláson átlag 1422 kmt. utat tettek meg, átlag 14-en, átlag óránként 25 km sebességgel. 35 egyetemi hallgató sajátította el a kerékpározást. Kiemeljük, hogy a torna- és vívó órák vezetésében Garzó Béla tanárjelölt és Nesztor Kamil orvostani hallgató segítettek. A torna- és vívó órákat 69 vendég látogatta meg A kolozsvári m. kir. Ferencz József tud. egyetemi kör fennállításának 25-ik évfordulója alkalmából június 1-én, „a kolozsvári torna vívoda“ udvarán *br. Wesselényi Miklós* főispán

védnöksége és *dr. Pisztorj Mór* az egy. állandó vívó-bizottság elnöke elnökelete alatt országos főiskolai torna- és vívóversenyt rendezett; valamint *Giroladini Frederico* velencei vívómester és tanítványai 1899. június hó 4-én a kolozsvári torna- és vívóegylet csarnokában országos jellegű vívóünnepélyt rendezett, *Dr. Szabó Dénes* az egyetemi állandó torna-vívó bizottság tagjának elnökelete alatt. Mindkét ünnepélyen a kolozsvári egyetemi hallgatók vezérszerepet játszottak és az összes első díjakat magas képzettségük alapján biztosították maguknak. *Wermes Lajos*, egy t. és v. mester.

Posta- és táviró-tisztek sport-egylete czimmal új sport-kör alakult e hó 17-én a fővárosban. A sport-egyesület négy osztályban alakult: vívó-, kerékpár-, labdázó- és tornaosztályra. Minden osztály egy-egy művezetőt választott. Az egyesület elnöke dr. Henney Vilmos, igazgató alelnökei Bérczy Ernő tanácsos és Dávid Endre főfelügyelő lettek. Művezetőkké megválasztották: Gömbös Károlyt (vívó osztály), Német Andort (kerékpár-osztály), dr. Papp Salamont (labdázó-osztály) és Biegelbauer Rezsőt (torna-osztály).

„K.—A.—S.“
Atlétáink győzelme Prágában. Az A. C. „Sparta“ nemzetközi viadala július 2-án.

I. Csehország bajnoksága 100 yardos síkfutásra. 1. Schubert Ernő (M. U. E.) 9¹/₅“, 2. Polensky (Prága), 3. Stein (M. U. E.). 6 m.-rel első, felméterrel harmadik.

II. Junior-síkfutás. 1000 yard 1. Révay Károly (M. U. E.) 2' 46¹/₁₀“, 2. Opatry (Prága), 3. Brada (Prága). Könnyen nyerve.

III. Súlydobás. (7¹/₄ kgr.) 1. Crettier Rezső (M. A. E.) 11'96 m.. 2. Wyskocsil (Pilsen) 11'30 m. Crettier, ki 28 cm.-rel javítja a M. U. E. június hó 29-iki viadalán elért eredményét, ezen újabb szép eredményével új cseh- és continentalis rekordot ér el.

IV. Csehország bajnoksága 1 angolmérföldre. 1. Wraschill (W. A. C., Bécs) 5' 00¹/₅“, 2. Patke (Berlin), 3. Sax (Union, Bécs). Ujváry (M. U. E.) kiált.

V. Staféta síkfutás. 400 m. 1. a Magyar Uszó-Egyesület csapata (Schubert—Stein—Ujváry—Révay), 2. az A. C. „Sparta“ csapata. Utóbbiak Schubert ellen keresztelés miatt óvást emeltek, mire a zsűri a M. U. E. csapatát, mely fölényrel nyert, másodiknak helyezi.

VI. Csehország bajnoksága távolugrásra. 1. Franyó Gyula (B. T. C.) 6'25 m., 2. Schubert (M. U. E.) 6'20 m., 3. Weinhappel (W. A. C., Bécs) 6'12 m. A fennálló cseh recordot, melyet ezideig Gajzágó Tibor (M. A. C.) tartott 6'10 m.-rel, mindhárman megjavítják.

VII. 5 angolmérföldes síkfutás. 1. Wolf (Prága) 30' 40²/₅“, 2. Schaller (Berlin), 3. Albalá (A. C. Victoria, Bécs), Magyar részről nem indultak.

VIII. Gátfutás. 120 yard, 1. Nedved (A. C. „Sparta“, Prága), 2. Schubert (M. U. E.), 3. Crettier (M. U. E.). Küzdelem után nyerve, jó harmadik.

IX. 804 m.-es handicap-síkfutás. 1. Stroschneider (Berlin) 2' 09¹/₅“, 2. Révay (M. U. E.)

X. 100 yardos handicap-síkfutás. Első e ő futam: 1. Schubert (M. U. E.) scratch 10“. 2. Nedbalek 8 yard e. Második előfutam: 1. Strausz (Ó-budai T. E.) 10 yard e. 10³/₅“. 2. Hofmeister 12 yard e. Harmadik előfutam: 1. Polensky scratch 10¹/₅“, 2. Malecsik scratch. Döntő futam: 1. Strausz (Ó-budai T. E.) 10 yard e. 10²/₅“, 2. Schubert (M. U. E.) scratch, 3. Nedbalek (Prága) 8 yard előny.

„K.—A.—S.“
A Tiszai Regatta-Szövetség által Szegeden, 1899.

évi szeptember hó 10-én rendezendő országos amateur-evezős-verseny feltételei:

I. Kettős párevezős-verseny (double scull), kormányossal. Nyílt verseny. „Tiszai Regatta-Szövetség vándordíja, alapított 1899-ben“, mely díj végleges megnyerése, ha nem is egymásután következő, 3-szori győzelemhez van kötve. Első hajó legénységének arany-, másodiknak ezüst-érem. Tét 15 frt.

II. Négyevezős-verseny, kormányossal, juniorok számára, palánkos hajóknak. Zárt verseny. „Maros aradi evezős-egylet vándordíja, alapította Vásárhelyi Béla ur 1899-ben“, mely díj végleges megnyerése, ha nem is egymásután következő, 3-szori győzelemhez van kötve. Első hajó legénységének ezüst-érem. Tét 15 frt.

III. Skiff-verseny, juniorok számára, palánkos hajóknak. Zárt verseny. Az országos mezőgazdasági kiállítás igazgatóságának tiszteletdíja. Elsőnek ezüst-érem. — Tét 5 frt.

IV. Négyevezős verseny, kormányossal, legjobb hajóknak. Nyílt verseny. Örökös vándordíj, alapította a „Magyar Evezős-Egyletek Országos Szövetsége, 1897-ben“ E díjat a győztes egylet csak egy évre nyeri meg s a szövetség következő évi versenyén védeni tartozik. Védő „Maros aradi evezős-egylet“. Első hajó legénységének arany-, másodiknak ezüst-érem. Tét 15 frt.

V. Skiff-verseny, legjobb hajóknak. Nyílt verseny. „Szeged város vándordíja, alapított 1897-ben“, mely díj végleges elnyerése, ha nem is egymásután következő, 3-szori győzelemhez van kötve. Védő: Paukovicz Ernő, a „Neptun“ budapesti evezős-egylet tagja (1. győzelem). Elsőnek arany-, a másodiknak ezüst-érem. Tét 10 frt.

VI. Négyevezős verseny, kormányossal, palánkos hajóknak. Nyílt verseny. „Szeged város vándordíja, alapított 1899-ben“, mely díj végleges megnyerése, ha nem is egymásután következő, 3-szori győzelemhez van kötve. Első hajó legénységének arany-, másodiknak ezüst-érem. Tét 15 frt.

A II. és III. számú versenyek zártak, melyeken csak a Tiszai Regatta-Szövetséghez tartozó egyletek tagjai vehetnek részt; a többi versenyek ellenben nyíltak, országos jellegűek, melyeken részt vehet minden a Magyar Evezős-Egyletek Országos Szövetségéhez tartozó egylet.

A versenyeknél a Magyar Evezős-Egyletek Országos Szövetségének versenyszabályai kötelezők.

A versenypálya a szegedi közúti hid fölött, a Tisza bal partján tüzetik ki; a pálya hossza minden verseny-számnál 2000 méter a folyam mentében, fordulás nélkül. A starthelyek számozása a Tisza jobb partján kezdődik. A versenyek a megállapított sorrendben, 20 percnyi időközökben tartatnak meg.

A verseny kezdete: délután 3 óra.

Az egyletek jelentkezésének határideje: 1899. aug. 10. A csapatok megnevezésének határideje: 1899. aug. hó 25-én.

A jelentkezések és nevezések, előbbi a tétek mel-léklésével, zárt borítékban „Jelentkezés“, illetve „Nevezés a versenyre“ felirással ellátva, dr. Rainer Emil szövetségi titkár czímére (Szeged, Fodor-utca 3. sz.) küldendők be.

Szeged, 1899. július hó 9.

A Tiszai Regatta-Szövetség igazgató-bizottsága.

A Magyar Uszó-Egyesület nemzetközi versenye Siófokon, július 30—31.

I. Magyarország 100 yardos bajnoksága. Védő: Gräfl Ödön (M. U. E.). 6 induló. 1. Sugár Elemér (M.

U. E.) 1 p. 8³/₅ mp. 2. Halmay Zoltán (M. U. E.) 3. Gräfl Károly (M. U. E.). Gräfl Ödön (M. U. E.), a tavalyi bajnok negyedik. Aztán Braunberger és Kiss.

II. Nyeretlenek versenye. 100 yard. 11 induló,

1. Ónody József (M. U. E.) 1 p. 20¹/₅ mp. 2. Jankovius Imre (M. U. E.). 3. Láng László (M. U. E.).

III. Fanny-díj. 100 yard. Védő: Gräfl Ödön (M. U. E.), ki walk-owerben nyeri el véglegesen a díjat.

IV. Magyarország 1 angolmérföldes bajnoksága. Védő: Gräfl Károly (M. U. E.). 2 induló.

1. Halmay Zoltán (M. U. E.)

Végig vezetve kb. 50 m.-rel első Gräfl Károly előtt.

V. Hátonszás. 100 yard. Egyedül Sugár Elemér (M. U. E.) indul, ki 1 p. 22⁴/₅ mp. alatt usza be a távot.

VI. Handicap 108 yard. 14 induló.

1. Bigelbauer Árpád (M. U. E.) 3 mp. e. 1 p. 9¹/₅ mp. 2. Kiss Géza (M. U. E.) 0 mp. e., 3. Szerényi Jenő (M. U. E.) mp. e.

Küzdelem után nyerve, jó harmadik.

VII. Balatonvidékiek versenye. 200 yard. 3 induló.

1. Gerber Sándor (Siófok) 2 p. 57 mp., 2. Lakatos Gyula (Almádi), 3. Sebestyén Pál.

Lakatos vezér; a cél előtt Gerber eléri és heves küzdelem után mindkettő holtversenyben végez.

VIII. Hadicap. 200 yard 11 induló. 1. Kiss Géza (M. U. E.) 0 mp. e. 3 p. 8 mp. 2. Ónody József, (M. U. E.) 24 mp. e. 3. Biegelbauer Árpád (M. U. E.) 8 mp. e. Könnyen első, jó harmadik.

IX Anna-díj. Körülbelül 1000 m. A nyílt Balatonból a molóba. Eddigi nyertesek: 1895. Deutsch Gyula (M. T. K.), 1896. Lindner Ernő (M. U. E.) 1897. Orlik Simon (W. A. S. C., Bécs), 1898. Gräfl Károly (M. U. E.) 1 Halmay Zoltán (M. U. E.) 13 p. 26 m. p. Végig vezetve, főlénynyel első Gräfl Károly (M. U. E.) előtt.

Szerkesztői üzenetek.

K. L. Budapest. Jövő számunk már egyes szám lesz, a kettős számokat az iskolai szünetre való tekintettel adtuk. — **N. J. Debrecen.** Lapunk szerkesztője írja. — **Többeknek.** Az elmaradt számokat kérjük a kiadóhivatalnál reklamálni: József-körút 43. sz.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Budapest, József-körút 43.

Róbelly vivómester
vezetése alatt álló

Royal torna és vivóterem

Budapest,
VII. Erzsébet-körút 45—47. (Royal szálloda).

Kard- és törvívás. Gyermektornászat. Vivó-
órák: reggel 7 órától este 10-ig. Kluboknak,
egyleteknek és egyetemi hallgatónak kedvez-
ményes árak.

Telephon: Royal nagyszálloda. Fürdők és villanyvilágítás.

Dél előtt				Dél után			
vonat szám	óra	perc	vonat neve	vonat szám	óra	perc	vonat neve
*101	12	10	k. e. v.	311	12	25	sz. v.
§901	12	30	"	301	12	50	gy. v.
645	5	00	t. sz. sz.	903	1	05	"
321	5	20	v. v.	601	1	10	"
1707	5	45	sz. v.	1901	1	25	"
607	6	10	"	403	1	30	"
47	6	15	t. sz. sz.	3	1	45	"
405	6	35	sz. v.	503	1	50	"
7	6	40	"	1301	2	05	"
1509	6	55	gy. v.	21	4	50	sz. v.
907	7	05	sz. v.	313	4	55	"
507	7	30	"	505	6	20	"
309	7	35	"	27	6	50	v. v.
1303	7	50	gy. v.	5	7	15	gy. v.
1021	7	55	v. v.	605	7	20	sz. v.
1505	8	15	sz. v.	905	7	35	"
1003	8	20	"	305	7	45	"
†319	8	40	gy. v.	1007	8	00	"
509	8	45	sz. v.	1705	8	10	"
11	9	15	"	16	8	20	"
23	9	25	"	1001	8	35	gy. v.
909	10	15	"	407	8	40	sz. v.
309	10	20	"	19	9	00	"
	10	30	"	1507	9	05	"
				9	9	20	"
				303	9	25	gy. v.
				603	6	40	gy. v.
				25	9	45	sz. v.
				401	10	00	gy. v.
				511	10	30	sz. v.
				317	10	50	"
				17	10	00	"

Közlekedik kedden és pénteken szerdán és szombaton. jun. 15. bez. szept. 15. május 15-től. jun 1-től b. szept. 15. ünnep- és vasárnap május 15-től bez. szept. 15.

Dél előtt				Dél után			
vonat szám	óra	perc	vonat neve	vonat szám	óra	perc	vonat neve
.902	12	20	k. e. v.	*512	12	10	sz. v.
*102	12	40	"	22	12	25	"
32	6	20	v. v.	310	12	35	"
604	6	50	gy. v.	319	1	30	"
10	6	50	sz. v.	1302	1	45	gy. v.
402	7	10	gy. v.	504	1	55	"
1002	7	15	"	602	2	15	"
304	7	30	"	4	2	20	"
§320	7	35	sz. v.	16	2	30	sz. v.
906	7	35	"	404	2	35	gy. v.
1508	7	50	"	904	2	40	"
1008	8	00	"	312	2	45	sz. v.
608	8	10	"	510	2	55	"
506	8	30	"	1004	3	00	gy. v.
6	8	50	gy. v.	1022	3	20	v. v.
408	8	50	sz. v.	302	3	45	gy. v.
§20	9	00	"	910	4	00	sz. v.
1708	9	15	"	12	4	30	"
306	9	35	"	308	5	20	"
				508	5	45	"
				318	6	25	"
				1706	7	05	"
				†18	7	15	"
				24	7	35	"
				1506	8	00	"
				1006	8	30	"
				406	8	40	"
				48	9	05	tsz. sz.
				502	9	15	gy. v.
				1904	9	30	sz. v.
				1304	9	55	"
				608	10	00	"
				908	10	20	"
				†1510	10	40	gy. v.
				8	10	45	sz. v.
				322	11	00	v. v.

Közlekedik kedden és pénteken szerdán és szombaton. ünnep és vasárnapokon máj. 15-től bez. szept. 15-ig. † Közlekedik június 1-től bez. szept. 15. ? Közlekedik június 1-től bez. szept. 15.

A vonatok érkezése Budapest ny. p. udvarra.

Érvényes 1899. május hó 1-től.

Dél előtt				Dél után			
vonat szám	óra	perc	vonat neve	vonat szám	óra	perc	vonat neve
.701	12	50	k. e. v.	171	12	55	sz. v.
181	4	40	sz. v.	†141	1	15	"
*705	5	30	o. e. v.	703	1	25	gy. v.
163	5	40	sz. v.	173	1	40	sz. v.
185	6	35	"	103	1	50	gy. v.
6101	6	45	"	175	3	00	sz. v.
§151	6	55	"	135	4	00	"
117	7	05	"	†18	4	10	"
709	7	15	"	6108	4	20	"
4185	7	25	tsz. sz.	4103	4	40	"
167	7	35	sz. v.	§145	5	25	"
6011	7	45	v. v.	177	5	45	"
217	7	55	tsz. sz.	115	5	55	"
†139	8	10	sz. v.	179	6	50	"
713	8	25	"	711	7	00	"
4101	8	35	"	707	7	40	gy. v.
127	8	45	"	†147	8	05	sz. v.
1403	9	45	gy. v.	§4105	8	15	"
169	10	10	sz. v.	181	8	25	"
715	10	55	"	125	8	35	"
143	11	05	"	6013	8	45	v. v.
				105	9	00	gy. v.
				1401	9	25	"
				4111	9	35	v. v.
				*109	9	55	ost. ev.
				719	10	05	sz. v.
				183	10	15	"
				137	10	40	"
				107	10	55	gy. v.
				123	11	25	sz. v.
				†187	11	35	"
				191	11	50	k. e. k.

Érkezik minden csütörtökön hétfőn. § Közlekedik jun. 1-től b. aug. 31-ig. † junius 1-től. ? ünnep- és vasárnap május 15-től bez. szept. 15-ig. Közlekedik ünnep és vasárnap május 15-től. Érkezik minden szerdán. Közlekedik jun. 1-től b. szept. 15-ig. Érkezik minden szombaton.

A vonatok indulása Budapest ny. p. udvarról.

Érvényes 1898. május hó 1-től.

Dél előtt				Dél után			
vonat szám	óra	perc	vonat neve	vonat szám	óra	perc	vonat neve
.702	12	00	k. e. v.	6104	12	05	sz. v.
*102	1	00	"	172	12	15	"
164	5	55	sz. v.	136	12	25	"
§110	6	10	ost. ev.	†146	12	40	"
124	6	15	sz. v.	4106	12	50	"
4102	6	30	"	174	1	05	"
6102	6	40	"	104	1	45	gy. v.
168	6	50	"	126	2	15	sz. v.
6012	7	00	v. v.	176	2	20	"
1402	7	30	gy. v.	704	2	30	gy. v.
106	8	00	"	144	2	35	sz. v.
708	8	15	gy. v.	4104	2	40	"
712	8	30	sz. v.	6014	2	45	v. v.
†142	8	40	"	720	3	05	sz. v.
170	9	05	"	†186	3	20	"
116	9	15	"	716	4	25	"
				178	4	30	"
				138	4	40	"
				108	5	40	gy. v.
				†148	5	45	sz. v.
				180	6	00	"
				144	6	20	gy. v.
				140	6	30	sz. v.
				710	7	00	"
				4112	7	10	v. v.
				182	7	40	sz. v.
				128	7	50	"
				218	9	05	t. sz. sz.
				218	9	25	sz. v.
				118	9	35	"
				706	10	15	ot. e. v.
				†188	10	5	sz. v.
				714	10	35	"
				152	10	45	"

Közlekedik minden vasárnap csütörtökön. hétfőn. † ünnep és vasárnap. május 15-től. ? Közlekedik ünnep és vasárnap bez. szept. 20-ig. : Közlekedik június 1-től bez. szept. 15-ig. .. Junius 1-ig Párkány-Nánaig is közlekedik. : Közlekedik június 15-től. - " minden szerdán. - " junius 1-től bez. auguszt. 31.

A vonatok érkezése Buda-Császárfürdő kitérőbe.

4013	7	35	v. v.	4003	4	46	sz. v.
4001	9	02	sz. v.	*4005	8	19	"
				4011	9	35	v. v.

* Közlekedik ünnep és vasárnapokon bezár. november 20-ig.

A vonatok indulása Buda-Császárfürdő kitérőről.

4002	6	16	sz. v.	*4006	12	31	sz. v.
				4004	2	29	"
				4012	7	05	v. v.

Az E. K. E. fürdője.

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület

hivatásának megfelelőleg, Erdélyben, a legszebb helyen fürdőt létesített.

Radna-Borberek

(Besztercze-Naszódmegye.)

ez a fürdő, mely fenyvesek között, gyönyörű erdős környezetben, 700 m. magasan fekszik. A völgy, a hol a fürdő van őserdők örökzöldjétől csodás szépségű. Az itt felbuzgó **Széchenyi-víz** orvosi tapasztalat szerint **a sápadtság, vérszegénység, gyengeség és vérszegénységen alapuló idegbetegségek** eseteiben **női betegségekben**, ugyszintén **hosszan tartó betegségek után** mutatkozott rendkívül jó hatásnak. **Gyógyító tényezők még:** a meleg és hideg fürdő s a kitünő levegő.

Vérszegényeknél páratlan hatásu.

Kolozsvártól Beszterczéig vasuton, Beszterczétől kocsin lehet ide jutni. (Felkérésre kocsiról Beszterczén Jungs József E. K. E. ügyvivő gondoskodik.) Szobák ára mérsékelt. Az E. K. E. vendéglőjében kaphatók kényelmes berendezésű szobák. A magas fekvés, a pompás hegyi utak, a fenyvesek kigőzölgésétől fűszeres, friss, tiszta levegő, a kitünő víz, az érdekes kiranduló helyek: **első-rangu klimatikus gyógyítóhelylyé tették a fürdőt.**

Fürdőidőszak jun. 15-től szept. 15-ig.

A fürdőre nézve felvilágosításokkal szolgál az **Erdélyi Kárpát-Egyesület ügyvivősége.** (Hunyadi Imre dr. főszolgabíró) **Ó-Radnán.**

Kolozsvárt, 1899. máj. 31.

Az elnökség.

Köruti

fürdő

Budapest, Erzsébet-körut 51.

Uj fedett langyos hullámos

uszoda megnyitás

ujjonnan berendezett diszes

porcellán kádfürdők

gőzfürdő hullámedencékkel.

Hidegvizgyógyintézet.

Vivók körében

sensatiót kelt a gummiból készült, szabadalmazott

„Damascenus“-

kardmarkolat,

mely rugalmasságánál fogva nem nyomja a kezét, elhárítja a kard csúszását, megóvja a keztyüt a kopástól.

A cs és kir. hadügyminiszterium 1522/1896 sz. rendeletével tanítási czélokra ajánlotta.

Bármely karokra könnyen ráerősíthető!

Legtöbb államban szabadalmazva!!

Viszontelárusítók kerestetnek.

Magyar ruggyantaárugyár
részvénytársaság
BUDAPEST,

Első Magyar
KÉREKPÁRGYÁR
VARRÓGÉP ÉS
R. T. o.
BUDAPEST.

